

Sijoittajan tietopaketti

YLEISTÄ

Tähän JAM Advisors Oy:n Sijoittajan tietopakettiin on koottu tietoja, joita asiakkaalle on annettava sijoituspalveluita koskevan sääntelyn nojalla.

Tarkemmat palvelu- ja tuotekohtaiset tiedot annetaan palvelun tai rahoitusvälineen tarjoamisen yhteydessä niitä koskevissa ehdoissa tai sopimuksissa. JAM Advisors Oy päivittää näitä tietoja tarvittaessa. Muutokset ja päivitykset tähän tietopakettiin julkaistaan osoitteesta www.jamadvisors.fi ja ne tulevat voimaan julkaisemispäivänä. Mikäli tietopaketin ja palvelu- ja tuotekohtaisten ehtojen tai sopimusten välillä on ristiriita, sopimus tai ehdot ovat määrääviä.

Tähän tiedotteeseen on koottu seuraavat lainsäädännön edellyttämät tiedot:

1. Tiedot JAM Advisors Oy:stä ja sen valvojasta
2. Tiedot Yhtiön tarjoamista sijoitus- ja oheispalveluista
3. Sidonnaisasiamies
4. Asiointitavat ja asiointikielet
5. Puheluiden ja sähköisen viestinnän tallentaminen
6. Verotus
7. Asiakasneuvonta, asiakaspalaute ja oikeussuojakeinot
8. Sijoittajien korvausrahasto
9. Eturistiriitatilanteiden hallinta
10. Kannustimia koskevat tiedot
11. Palkitsemista ohjaavat periaatteet
12. Toimeksiantojen huolellista toteuttamista koskevat periaatteet (Best Execution)
13. Asiakasluokittelu ja luokituksen vaikutukset noudatettaviin menettelytapoihin
14. Tietoa asiakasvarojen säilyttämisestä
15. Sijoitus- ja oheispalveluihin liittyvät kulut ja palkkiot
16. Tietoa rahoitusvälineiden luonteesta ja niihin liittyvistä tyypillisistä riskeistä

LIITE: Asiakkaiden luokittelukriteerit

1 TIEDOT JAM ADVISORS OY:STÄ

JAM Advisors Oy (jäljempänä ”Yhtiö”, ”JAM”) on suomalainen sijoituspalveluyritys, jolle Finanssivalvonta on myöntänyt sijoituspalvelulain mukaisen toimiluvan tarjota seuraavia palveluita:

- a) omaisuudenhoito
- b) toimeksiantojen vastaanottaminen ja välittäminen
- c) sijoitusneuvonta
- d) sijoituspalveluihin liittyvä valuuttapalvelu
- e) muu sijoituspalvelun oheispalveluihin verrattava tai liittyvä toiminta

Yhtiö on rekisteröity Patentti- ja rekisterihallituksen ylläpitämään kaupparekisteriin Y-tunnuksella 2467114-0 (LEI-tunnus: 743700V4PNGB51ZQOR76). Yhtiön kotipaikka on Helsinki ja sen laatiin sopimuksiin sovelletaan Suomen lakia.

Yhteystiedot

JAM Advisors Oy:n pääkonttori sijaitsee osoitteessa:

Ludviginkatu 6, FI-00130 Helsinki.

Puhelin [+358 207 207 500](tel:+358207207500), telefaksi +358 40 882 7919. Sähköposti:

etunimi.sukunimi@jamadvisors.fi.

Lisätietoja:

www.jamadvisors.fi.

Valvova viranomainen

JAMin sijoituspalvelulain mukaista toimintaa valvova viranomainen on Finanssivalvonta, Snellmaninkatu 6, PL 103, 00101 Helsinki ja puhelin +358 9 183 51 (vaihe), lisätietoja: www.finanssivalvonta.fi.

2 TIEDOT YHTIÖN TARJOAMISTA SIOITUS- JA OHEISPALVELUISTA

2.1 Sijoitusneuvonta ja omaisuudenhoito

Yhtiö tarjoaa asiakkailleen ei-riippumatonta sijoitusneuvontaa, eli rahoitusvälineitä koskevia yksilöllisiä suosituksia. Yksilöllisen suosituksen antamisesta ei kuitenkaan ole kyse silloin, kun asiakkaalle annetaan yleistä esittelyä Yhtiön tarjoamista palveluista tai rahoitusvälineistä tai asiakkaalle referoidaan sijoitustutkimuksissa julkaistuja tietoja.

Sijoitusneuvontapalvelua varten asiakas allekirjoittaa asiakassopimuksen.

Rahoitusvälineiden hankintaan liittyy aina taloudellinen riski. Tavoiteltu tuotto voi jäädä saamatta ja sijoitetun pääoman voi menettää osittain tai kokonaan. Ennen sijoituspäätöksen tekemistä asiakkaan on syytä perehtyä sijoitusmarkkinoihin ja eri sijoitusvaihtoehtoihin. Asiakas vastaa itse omien sijoituspäätöstensä taloudellisista tuloksista.

Yhtiö tarjoaa myös yksilöllistä omaisuudenhoitoa. Tällä tarkoitetaan rahoitusvälineiden hoitamista asiakkaan kanssa tehdyn kirjallisen omaisuudenhoitosopimuksen nojalla siten, että päätösvalta sijoittamisesta on annettu toimeksianton saajalle eli omaisuudenhoitajalle. Omaisuudenhoitosopimuksessa määritetään muun muassa sopimuksen piirissä oleva omaisuus ja rahoitusvälineet sekä niitä koskevat toimenpiteet ja niihin kohdistuvat rajoitukset. Asiakkaiden omaisuudenhoitopalvelun piirissä oleva omaisuus sijoitetaan pääasiassa Yhtiön huolellisesti ja asiakkaan sijoitusstrategian mukaisesti valitsemiin rahastoihin. Omaisuudenhoidossa ei käytetä säännellyllä

markkinalla kaupankäynnin kohteena olevien yhtiöiden osakkeita, mistä syystä Yhtiöllä ei ole määriteltyjä omistajaohjauksen periaatteita.

Sijoitusneuvonta- ja omaisuudenhoitopalvelua koskevat kulut ja palkkiot määräytyvät kulloinkin voimassa olevan hinnaston mukaisesti, ellei toisin ole sovittu.

Tarjotessaan asiakkaalle sijoitusneuvontaa tai omaisuudenhoitopalvelua, Yhtiö pyytää asiakkaalta tietoja asiakkaan taloudellisesta asemasta, mukaan lukien tappionsietokyvystä, kyseistä sijoituspalvelua tai rahoitusvälinettä koskevasta sijoituskokemuksesta ja -tietämyksestä sekä sijoitustavoitteista, mukaan lukien riskirajasta kulloinkin voimassa olevien ja Yhtiötä koskevien säädösten mukaisesti. Asiakkaalta saamien tietojen perusteella Yhtiö voi suositella asiakkaalle soveltuvia rahoitusvälineitä ja palvelua (soveltuvuusarviointi).

Yhtiö toimii ulkoistamissopimuksen perusteella alla olevan rahaston salkunhoitajana (rahastoa hallinnoiva rahastoyhtiö):

- Erikoissijoitusrahasto Kansainväliset kiinteistöt (GRIT Rahastoyhtiö Oy)

2.2 Sijoituspalveluihin liittyvää valuuttapalvelua

Yhtiöllä on myös oikeus tarjota sijoituspalveluun liittyvää valuuttapalvelua.

2.3 Koontiraportointipalvelu

Yhtiö tarjoaa sijoituspalveluihin olennaisesti liittyvänä palveluna Koontiraportointipalvelua (JAY Solutions -liiketoiminto). Koontiraportointipalvelun myötä JAM kerää Asiakkaalta saadun valtakirjan nojalla dataa asiakkaan sijoitusvarallisuudesta asiakkaan käyttämiltä eri säilytysyhteisöiltä. Sijoitusvarallisuusdata läpivalaistaan ja visualisoidaan JAMin raportointi-, analyysi- ja portaalipalvelussa. JAM Portaalin kautta Asiakas voi ajaa erilaisia raportteja ja analyyskejä omasta koontiraportointipalvelun piirissä olevasta sijoitusvarallisuudesta.

Analyysit ja raportit auttavat Asiakkaita saamaan käsityksen kokonaisvarallisuutensa muodostumisesta.

3 SIDONNAISASIAMIES

Yhtiö ei käytä sijoituspalveluiden tarjoamisessa sidonnaisasiamiehiä.

4 ASIOINTITAVAT JA ASIOINTIKIELET

Asiakas voi asioida Yhtiön toimipisteessä henkilökohtaisesti, kirjeitse, puhelimitse, sähköpostitse tai muulla asiakkaan kanssa erikseen sovitulla tavalla. Yhtiön virallinen asiointikieli on suomi, mutta asiakaspalvelua tarjotaan myös ruotsin ja englannin kielillä. Asiakasraportoinnista sovitaan tarkemmin palvelukohtaisessa sopimuksessa. Yhtiöllä on oikeus lähettää sijoituspalveluun liittyvää kirjallista tietoa asiakkaalle sähköpostitse, kirjeitse tai muulla asiakkaan kanssa erikseen sovitulla tavalla. Asiakas hyväksyy, että sähköpostin, jos sellaista on sovittu käytettäväksi,

käyttämiseen viestintävälineenä liittyy erityisiä riskejä muun muassa sen vuoksi, että viesti ei mahdollisesti saavu perille, viesti saattaa joutua ulkopuolisen tietoon tai ulkopuolinen saattaa muunnella viestin sisältöä. Yhtiöllä on oikeus luottaa sähköpostin välityksin saamaansa toimeksiannon aitouteen ja oikeellisuuteen. Asiakas voi antaa rahoitusvälineitä koskevia toimeksiantoja sähköpostilla, puhelimitse, kirjallisesti tai muulla asiakkaan kanssa erikseen sovitulla tavalla.

5 PUHELUIDEN JA SÄHKÖISEN VIESTINNÄN TALLENTAMINEN

Yhtiöllä on lainsäädäntöön perustuva velvollisuus tallentaa sijoituspalveluiden tarjoamiseen liittyvät asiakkaan kanssa käytävät puhelinkeskustelut ja sähköiset viestit sekä pitää kirjaa muista keskusteluista, jotka johtavat tai voivat johtaa asiakastoimeksiantojen vastaanottamiseen ja välittämiseen. Tallenteita käytetään toimeksiantojen todentamiseen, mahdollisten väärinkäytösten havaitsemiseen, asiakaspalvelun kehittämiseen, riskienhallintaan ja mahdollisten riitatilanteiden selvittämiseen.

Tallenteet tulee luovuttaa toimivaltaisille viranomaisille niiden pyynnöstä. Asiakkaalla on oikeus pyytää kopio puhelu- tai muusta tallenteesta.

6 VEROTUS

Asiakas vastaa aina itse sijoitustoimintaansa liittyvistä veroseuraamuksista, mistä syystä asiakkaan tulee huolellisesti ennen sijoituspäätöksen tekemistä perehtyä rahoitusvälineeseen liittyvään verotukseen. Asiakkaan tulee tarvittaessa kääntyä veroasiantuntijan puoleen. Lisätietoja verotuksesta saa omasta verooimistosta sekä verohallinnon Internet-sivuilta www.vero.fi.

7 ASIAKASNEUVONTA, ASIAKASPALAUTE JA OIKEUSSUOJAKEINOT

Palveluun liittyvissä kysymyksissä asiakkaan tulee aina ottaa yhteyttä ensisijaisesti Yhtiöön.

Yhtiöllä on vahvistetut toimintaperiaatteet ja menettelytavat asiakaspalautteen käsittelyä varten, jotta mahdollinen asiakaspalaute voidaan käsitellä johdonmukaisella tavalla ja oikeudenmukaisesti. Asiakas voi antaa palautetta henkilökohtaisen asioinnin yhteydessä, puhelimitse, sähköpostilla tai kirjeitse. Jos Yhtiön ja asiakkaan välillä ei päästä neuvotellen ratkaisuun, asiakkaan tulee viipymättä ilmoittaa Yhtiölle palveluun liittyvästä virheestä ja siihen mahdollisesti liittyvästä vaatimuksesta. Mahdolliset asiakasvalitukset osoitetaan aina kirjallisesti Yhtiölle. Asiakasvalituksesta on käytävä ilmi asiakkaan yhteystiedot ja tarkka selostus virheestä. Yhtiö ilmoittaa vastaanottaneensa asiakasvalituksen, tiedottaa valitusprosessista ja käsittelyn etenemisestä. Yhtiö pyrkii vastaamaan asiakasvalitukseen mahdollisimman pian, jos mahdollista, kuitenkin viimeistään viikon kuluessa asiakasvalituksen vastaanottamisesta. Asiakaspalaute käsitellään johdonmukaisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla voimassa olevien säädösten

mukaisesti. Yhtiö ottaa huomioon prosessiin liittyvät mahdolliset eturistiriidat ja pyrkii välttämään ne mahdollisimman hyvin. Asiakas voi pyytää tietoa valituksensa käsittelyn etenemisestä ottamalla yhteyttä Yhtiön Compliance -toiminnosta vastaavaan henkilöön. Jos ratkaisua ei voida ilmoittaa aikarajan puitteissa, Yhtiön on ilmoitettava valituksen esittäjälle viivästyksen syistä ja kerrottava milloin käsittely Yhtiössä todennäköisesti saadaan päätökseen. Lopullinen ratkaisu annetaan kirjallisena ja siihen liitetään perusteellinen ja selkeästi esitetty selvitys valitusta koskevasta Yhtiön kannasta.

Jos Yhtiön ja asiakkaan välillä ei saavuteta tyydyttävää ratkaisua, voi asiakas pyytää Vakuutus- ja rahoitusneuvonnasta apua tilanteen selvittämisessä tai viedä erimielisyyden ratkaistavaksi sijoituslautakuntaan (www.fine.fi).

Sijoituslautakunta neuvoo, ohjaa ja etsii ratkaisuja asioissa, jotka koskevat arvopaperimarkkinalainsäädäntöä ja siihen liittyvien viranomaismääräysten sisältöä, sijoituspalvelusopimusten ehtojen soveltamista, hyvää arvopaperikauppatapaa sekä muuta arvopaperikäytäntöä. Palvelu on maksutonta ja on käytössä kaikille ei-ammattimaisille sijoittajille, jotka ovat asiakassuhteessa sijoituspalveluyritykseen, pankkiin tai rahastoyhtiöön.

8 SIOITTAJIEN KORVAUSRAHASTO

Ei-ammattimaiset sijoituspalveluiden asiakkaat ovat Sijoittajien korvausrahaston suojan piirissä. Rahasto korvaa asiakkaalle aiheutuneet menetykset silloin, kun rahaston jäsen ei ole suorittanut suojan piiriin kuuluvan sijoittajan selviä ja riidattomia saatavia sopimuksen mukaisesti. Edellytyksenä on jäsenen maksukyvyttömyys. Sijoitusrahastotoiminta eivätkä sijoitussidonnaiset vakuutukset kuulu korvausrahaston suojan piiriin. Yhtiön tarjoama raportointipalvelu ei myöskään kuulu sijoittajien korvausrahaston suojan piiriin. Korvausrahaston jäseniä ovat kaikki suomalaiset sijoituspalveluyritykset (myös JAM Advisors Oy) ja sijoituspalveluja tarjoavat suomalaiset luottolaitokset.

Yhdelle asiakkaalle maksettavan korvauksen määrä on 9/10 asiakkaan yhdeltä sijoituspalveluyritykseltä olevan saatavan suuruudesta, kuitenkin enintään 20 000 euroa. Rahasto ei korvaa osakekurssin laskusta tai vääristä sijoituspäätöksistä johtuvia tappioita, joten sijoittaja vastaa edelleen omien sijoituspäätöksensä seurauksista.

9 ETURISTIRIITATILANTEIDEN HALLINTA

JAMissa on vahvistettu periaatteet, joita Yhtiö noudattaa toiminnassaan eturistiriitatilanteiden tunnistamiseksi, välttämiseksi ja hallitsemiseksi.

Eturistiriidalla tarkoitetaan poikkeuksellista sijoituspalvelun tarjoamiseen liittyvää tilannetta esimerkiksi asiakkaan ja Yhtiön välillä, johon saattaa liittyä asiakkaan etuihin kohdistuva merkittävä riski. Eturistiriita voi syntyä myös asiakkaan ja Yhtiön henkilökunnan kuuluvan välille tai kahden asiakkaan välille.

Yhtiö tarjoaa asiakkailleen omaisuudenhoitopalveluita, sijoitusneuvontaa, toimeksiantojen välitystä sekä asiakkaan varallisuuteen liittyvää raportointi- ja analyysipalvelua. Näitä palveluja tarjotessa on mahdollista, että eturistiriitatilanteita saattaa syntyä.

Yhtiö pyrkii aktiivisesti tunnistamaan ja ehkäisemään mahdolliset eturistiriitatilanteet, joihin voi liittyä asiakkaan etuihin kohdistuvia merkittäviä riskejä. Yhtiön toiminnassa pyritään aina ensisijaisesti välttämään eturistiriitatilanteita ja toiminnan lähtökohtana on asiakkaiden tasapuolinen kohtelu.

Yhtiössä käytettyjä keinoja eturistiriitojen hallitsemiseen ovat mm.:

- Menettelytapaohjeiden noudattamisen valvonta ja ohjeistus
- Henkilöstön koulutus
- Toimeksiantojen välitystietojen rajaaminen ainoastaan asiaankuuluville henkilöille
- Toiminnot, joiden välillä voi olla eturistiriita, on erotettu mahdollisuuksien mukaan organisatorisesti toisistaan.

Eturistiriitatilanteiden tunnistamiseksi, välttämiseksi ja hallitsemiseksi laadittujen toimintaohjeiden lisäksi Yhtiö ylläpitää seuraavia sisäisiä menettelytapaohjeita eturistiriitatilanteiden hallinnoimiseksi:

- Toimeksiantojen huolellisen toteuttamisen toimintaperiaatteet
- Säännöt henkilökunnan ja johdon kaupankäynnistä ja liiketoimista

Yhtiöllä on lisäksi henkilökunnalle laadittu ohjeistus siitä, miten toimitaan tilanteissa, joissa palvelun tarjontaan liittyy lahjojen tarjoamista tai vastaanottamista. Yhtiössä kulloinkin käytössä olevat palkitsemisjärjestelmät rakennetaan niin, etteivät ne kannusta Yhtiön johtoa tai työntekijöitä toimimaan asiakkaan etujen vastaisesti.

Mikäli eturistiriitatilannetta ei edellä mainituista toimenpiteistä huolimatta voida välttää, tulee Yhtiö viipymättä antaa asiakkaalle riittävät tiedot eturistiriitatilanteen luonteesta ja syistä sekä asiakkaaseen kohdistuvista riskeistä ja riskien vaikutusten pienentämiseksi toteutetuista toimenpiteistä ennen liiketoimen suorittamista. Asiakas harkitsee itsenäisesti, haluaako hän eturistiriitatilanteesta huolimatta, että liiketoimi suoritetaan.

Mikäli kaikista edellä kuvatuista ennaltaehkäisevistä toimenpiteistä huolimatta mahdollinen eturistiriita havaitaan vasta liiketoimen suorittamisen jälkeen, asiakasta informoidaan asiasta viipymättä.

Yhtiö tarkistaa nämä eturistiriitatilanteiden hallinnointia koskevat menettelytapaohjeet säännöllisesti, vähintään vuosittain ja toteuttaa kaikki tarvittavat toimenpiteet mahdollisten puutteiden korjaamiseksi.

10 KANNUSTIMIA KOSKEVAT TIEDOT

JAMin asiakkailleen tarjoamiin rahasto- ja strukturoituihin tuotteisiin sekä yhteistyösopimuksiin voi liittyä kannustimia. Yhtiö voi esimerkiksi saada palkkionpalautuksia välittämiensä sijoitusrahastojen hallinnointipalkkioista sekä mahdollisista tuottosidonnaisista palkkioista. Palkkionpalautukset eivät lisää asiakkaiden kustannuksia.

JAM ei maksa kolmannelle osapuolelle eikä vastaanota kolmannelta osapuolelta välityspalkkiota tai provisiota (kannustin), taikka tarjoa tai vastaanota ei-rahallista etua sijoitus- tai oheispalvelun tarjoamisen yhteydessä, ellei maksu tai etu paranna asiakkaalle tarjottavan palvelun laatua. Vastaanottaessaan tai maksaessaan etua tai korvausta kolmannelle osapuolelle, JAM huolehtii siitä, että se toimii rehellisesti, tasapuolisesti ja ammattimaisesti asiakkaan etujen mukaisesti. Kannustimena ei pidetä maksua tai etua, joka mahdollistaa sijoituspalvelujen tarjoamisen tai on tarpeen niiden tarjoamiseksi, kuten säilytyskulut, toimitus- ja vaihtopalkkiot sekä säännöksiin tai lainsäädäntöön perustuvat verot ja maksut, ja joka luonteensa vuoksi ei haittaa JAMin toimimista rehellisesti, tasapuolisesti ja ammattimaisesti asiakkaan etujen mukaisesti.

JAM arvioi kaikki vastaanottamansa tai maksamansa palkkiot ja varmistaa, että ne perustuvat JAMin asemaan asiakaspalvelun tuottamisessa, että niihin liittyy lisäarvokomponentti asiakkaalle (lisäpalvelu tai korkeampitasoinen palvelu) ja, että kannustin ei johda koskaan puolueellisuuteen tai vääristyneisyyteen. JAM arvioi myös, että maksu tai palkkio on oikeasuhtainen tarjottavaan lisäpalveluun nähden.

Asiakkaan palvelukokonaisuudesta riippuen JAM tarjoaa lisäarvokomponenttina asiakkaalle mm:

- Globaalisti laajan valikoiman asiakkaalle sopivia rahoitusvälineitä,
- Tuotteita tai osuusarvoja, jotka ovat tarjolla vain JAMin kautta tai jotka on räätälöity/valmistettu asiakkaan tarpeisiin ja/tai
- Raportointia, analyysejä sekä neuvontaa tehokkaan ja optimaalisen sijoitussalkun rakentamiseen.

Palkkionpalautukset ja palkkiot ovat korvausta Yhtiölle sen yhteistyökumppaneiden tuotteiden ja palveluiden myynti- ja markkinointityöstä tai korvausta näiden palveluiden hoitamisesta, kehittämisestä ja räätälöimisestä asiakkaalle. Saaduilla palkkioilla katetaan siten ensisijaisesti toiminnasta aiheutuvia kustannuksia.

JAM antaa asiakkaalle ennen sijoituspalvelun tarjoamista kattavat ja ymmärrettävät tiedot maksetuista ja vastaanotetuista palkkioista ja/tai eduista. Ennen palvelun tarjoamista asiakkaalle voidaan antaa tiedot maksun tai edun laskentamenetelmästä, jos määrää ei pystytä tarkkaan määrittämään. Asiakas saa tiedot maksun tai edun tarkasta/todellisesta määrästä jälkikäteen, vähintään vuosittain koosteena. Mikäli JAMin vastaanottama välityspalkkio, provisio tai rahallinen tai ei-rahallinen etu siirretään asiakkaalle, JAM ilmoittaa asiakkaalle tästä erikseen.

Tarjotessaan täydenvaltakirjan omaisuudenhoitoa JAM ei vastaanota tai pidä itsellään välityspalkkioita, provisioita tai muita rahallisia tai ei-rahallisia etuja, jotka kolmas osapuoli tai kolmannen osapuolen lukuun toimiva henkilö maksaa tai tarjoaa ja jotka liittyvät kyseisen palvelun tarjoamiseen asiakkaille. Mahdollinen välityspalkkio, provisio tai muu rahallinen etu palautetaan aina täysimääräisenä asiakkaalle ilman aiheutonta viivytystä. Asiakkaalle ilmoitetaan, miten vastaanotettu välityspalkkio, provisio tai rahallinen tai ei-rahallinen etu siirretään asiakkaalle. Vähäistä ei-rahallista etua (esim. Yhtiön ulkomaiselta rahastoyhtiöltä saama materiaali tai koulutus), joka on omiaan parantamaan asiakkaalle tarjottavan omaisuudenhoitopalvelun laatua ja joka on laajuudeltaan ja luonteeltaan sellainen, että sen ei voida katsoa haittaavan JAMin toimintaa asiakkaan etujen mukaisesti, ei katsota ns. kielletyksi kannustimeksi. Nämä kuitenkin ilmoitetaan asiakkaalle selkeästi ennen palvelun tarjoamista.

JAM ei palkitse tai arvioi henkilöstöään tavalla, joka on ristiriitainen suhteessa sen veloitteeseen toimia sijoituspalveluja tarjotessaan asiakkaidensa edun mukaisesti.

JAMilla ei ole palkitsemista, myyntitavoitteita tai vastaavia muita järjestelyjä, jotka voisivat kannustaa sen henkilöstöä suosittelemaan tiettyä rahoitusvälinettä ei-ammattimaiselle asiakkaalle, jos JAM voisi tarjota toista rahoitusvälinettä, joka paremmin vastaisi asiakkaan tarpeita.

11 PALKITSEMISTA OHJAAVAT PERIAATTEET

Yhtiössä käytettävä palkitsemisjärjestelmä perustuu hallituksen hyväksymään strategiaan ja pitkän aikavälin tavoitteisiin, ja se toimii yhtenä keskeisenä työkaluna Yhtiön lyhyen ja pitkän aikavälin tavoitteiden saavuttamisessa.

Yhtiön palkitsemisjärjestelmä tukee jatkuvasti tehokasta eturistiriitatilanteiden -ja riskienhallintaa, erityisesti ehkäisten haitallista riskinottoa.

Yhtiön palkitsemisjärjestelmän keskeisenä ohjaavana periaatteina on palkitsemisen kilpailukyky sekä oikeudenmukaisuus. Palkitsemisjärjestelmän tavoitteena on kannustaa ja palkita henkilöstöä näiden henkilökohtaisesta suoriutumisesta ja panoksesta Yhtiön kannattavuuden kehityksessä sekä sen strategian mukaisesta toiminnasta. Toisaalta palkitsemisjärjestelmän tavoitteena on myös tukea sitoutuneiden ja pätevien ammattilaisten rekrytointia sekä näiden monipuolisen osaamisen kehittämistä ja ylläpitämistä Yhtiön strategian, tavoitteiden, arvojen ja pitkän aikavälin etujen mukaisesti.

Palkitsemisen keskeiset periaatteet:

- Palkitsemisjärjestelmä tukee JAMin pitkän aikavälin tavoitteita, joihin kuuluvat mm. liiketoiminnan kannattavuuden pitkän aikavälin kehittäminen, riittävä vakavaraisuus ja kustannustehokkuus.
- Palkitsemisen tulee olla suunniteltu epätervettä riskinottoa ehkäisevällä tavalla.
- Henkilöstöä ei palkita tavalla, joka on ristiriitainen suhteessa Yhtiön veloitteeseen toimia sijoituspalveluja

tarjotessaan asiakkaiden edun mukaisesti. Yhtiöllä ei ole palkitsemista, myyntitavoitteita tai muita järjestelyjä, jotka voisivat kannustaa sen henkilöstöä suositteluun tiettyä rahoitusvälinettä ei-ammattimaiselle asiakkaalle, jos sijoituspalveluyritys voisi tarjota toista rahoitusvälinettä, joka paremmin vastaisi asiakkaan tarpeita.

12 TOIMEKSIANTOJEN HUOLELLISTA TOTEUTTAMISTA KOSKEVAT PERIAATTEET (Best Execution)

Nämä toimeksiantojen toteuttamista koskevat toimintaperiaatteet kuvaavat menettelytapoja, joita JAM noudattaa vastaanottaessaan ja välittäessään ei-ammattimaisten ja ammattimaisten asiakkaiden rahoitusvälineitä koskevia toimeksiantoja sekä tarjotessaan omaisuudenhoitoa saavuttaakseen asiakkaan ja rahasto-osuudenomistajien kannalta parhaimman mahdollisen tuloksen. Kun asiakas tekee liiketoimen Yhtiön välityksellä, asiakas antaa suostumuksensa siihen, että liiketoimi tehdään näiden toimintaperiaatteiden mukaisesti.

Mikäli asiakas antaa Yhtiölle erityisiä ohjeita, jotka saattavat estää Yhtiötä toimimasta näiden periaatteiden mukaisesti, välittää Yhtiö toimeksiannon asiakkaan ohjeiden mukaisesti. Sellaisissa tapauksissa Yhtiö on vapautettu velvollisuudestaan saavuttaa paras mahdollinen tulos Yhtiön toimeksiantojen välittämistä koskevien periaatteiden mukaan.

Yhtiön käytössä oleva palkkiorakenne tai palkkioiden veloituskäytäntö ei saa aiheuttaa syrjintää toteuttamispaikkojen kesken. Yhtiö ei saa vastaanottaa toimeksiantojen ohjaamisesta tietyille toteuttamisesta vastaavalle välittäjälle sellaista palkkiota, alennusta tai ei-rahallista etua, joka on ristiriidassa sijoituspalvelulaisissa eturistiriitoja tai kannustimia koskevien vaatimusten kanssa. Yhtiö arvioi säännöllisesti näiden toimintaperiaatteiden tehokkuutta sekä käyttämiensä vastapuolien toiminnan laatua.

12.1 Toimeksiantojen välittämisessä huomioon otettavat seikat

Asiakkaan kannalta paras mahdollinen tulos määräytyy aina kokonaisvastikkeen perusteella. Kokonaisvastikkeen arvioinnissa Yhtiö ottaa huomioon seuraavat seikat (tärkeysjärjestys) välittäessä asiakkaalta vastaanotettuja tai omaisuudenhoitoon liittyviä toimeksiantoja:

- rahoitusvälineen hinta,
- toimeksiannon toteuttamisesta aiheutuvat kustannukset,
- toimeksiannon toteutumisen nopeus,
- toimeksiannon toteutumisen ja selvityksen todennäköisyys,
- toimeksiannon koko ja luonne sekä muut toimeksiannon kannalta olennaiset seikat.

Kuvattu tärkeysjärjestys voi kuitenkin vaihdella asiakkaan tai toimeksiannon tai rahoitusvälineen ja toteuttamispaikan ominaispiirteiden mukaan. Yhtiö arvioi itsenäisesti eri tekijöiden tärkeysjärjestyksen, ellei asiakkaan ohjeista muuta johdu. Yhtiö

pyrkii kuitenkin soveltamaan samoja arviointiperusteita kaikkiin erilaisiin rahoitusinstrumentteihin, joiden kanssa Yhtiö käy kauppaa asiakkaitensa puolesta.

Jos toimeksiannon huolellinen toteuttaminen sitä vaatii, Yhtiö voi painottaa myös muita seikkoja. Kokonaisvastikkeen edullisuuteen vaikuttavat mm. myös kustannussäästöt kaupan selvitykseen liittyvissä maksuissa ja tietojärjestelmät, jotka mahdollistavat toimeksiantojen ajantasaisen edelleen välittämisen ja seurannan.

Toimeksiannot välitetään eteenpäin niiden saapumisjärjestyksessä, jos se on mahdollista ottaen huomioon toimeksiannon koko, asiakkaan määräämät hintarajat tai toimeksiannon muut ehdot sekä toimeksiannon antotapa. Toimeksiannon vastaanottanut sijoituspalvelun tarjoaja toteuttaa toimeksiannot oman toteutuspolitiikkansa mukaisesti. Yhtiö arvioi huolellisesti käyttämiensä vastapuolien huolellisen toteuttamisen periaatteet. Yhtiö ottaa toimeksiantojen toteuttajaa valitessaan huomioon mm. seuraavat tekijät:

- kokonaisvastike ja kustannustehokkuus,
- riittävät tekniset ja hallinnolliset edellytykset sekä
- riittävä asiantuntemus toimeksiantojen toteuttamiseksi.

12.2 Välittäjälista

Luettelo kulloinkin keskeisimmistä käytetyistä välittäjistä ja OTC-vastapuolista toimitetaan asiakkaalle pyynnöstä tai julkistetaan osoitteessa www.jamadvisors.fi. Luettelon välittäjillä ja OTC-vastapuolilla on arvioitu saavutettavan asiakkaan kannalta paras mahdollinen kokonaisvastike.

Toimeksiantoja toteuttavien välittäjien on vuosittain julkistettava tietoja toteuttamispaikkojen nimistä ja toteutusten laadusta.

12.3 Rahoitusvälineet ja kauppapaikat

12.3.1 Kaupankäynti osakkeilla ja muilla rahoitusvälineillä, joilla käydään kauppaa säännellyllä markkinalla tai MTF:ssä

Rahoitusvälineitä, joilla käydään kauppaa arvopaperipörssissä tai monenkeskisissä kaupankäyntijärjestelmissä (MTF) ovat tyypillisesti: osakkeet, ETF:t ja ETC:t.

Yhtiö välittää asiakkaiden toimeksiantoja huolellisesti valitsemilleen arvopaperinvälittäjille, jotka toteuttavat ne valitsemillaan kaupankäyntipaikoilla. Asiakkaan kannalta parhaan kokonaisvastikkeen saamiseksi seurataan sitä, missä em. rahoitusvälineillä olisi asiakkaan kannalta parasta tehdä kauppaa.

Välittäessään toimeksiantoa Yhtiö voi:

- ohjata toimeksiannon viipymättä käyttämälleen välittäjälle,
- yhdistää toimeksiannon muihin toimeksiantoihin tai jakaa sen osiin.

Edellä kuvatuissa tapauksissa toimeksianto pyritään saamaan toteutetuksi hintaan, joka heijastaa vallitsevaa markkinatilannetta. Sähköisessä kaupankäynnissä tekniset järjestelyt voivat rajoittaa kaupankäyntipaikkoja ja -tapoja sekä näiden periaatteiden toteutumista.

12.3.2 Kaupankäynti rahoitusvälineillä, joilla käydään kauppaa MTF:ssä

Rahoitusvälineitä, joilla käydään kauppaa monenkeskisissä kaupankäyntijärjestelmissä (MTF) ovat tyypillisesti: joukkovelkakirjalainat ja rahamarkkinainstrumentit (valtion velkasitoumukset, sijoitustodistukset, yritystodistukset ja kuntatodistukset).

Yhtiö välittää asiakkaiden toimeksiantoja huolellisesti valitsemlle arvpaperinvälittäjille, jotka toteuttavat ne MTF:ssä.

12.3.3 Kaupankäynti rahoitusvälineillä, joilla ei käydä säännöllisesti kauppaa järjestäytyneillä kaupankäyntipaikoilla

Yhtiö voi välittää asiakkaan toimeksiantoja myös rahoitusvälineillä, joilla käydään kauppaa säänneltyjen ja niitä vastaavien muiden markkinoiden ulkopuolella eli kahdenvälisesti kaupan osapuolten kesken (ns. OTC-kauppa).

Yhtiö ohjaa kaikki mahdolliset OTC-kaupat sisäisenä toteuttajana (SI, Systemic Internaliser) toimiville vastapuolille kauppoihin liittyvien julkistamisvelvoitteiden asianmukaisen hoitamisen vuoksi.

Tällaisia rahoitusvälineitä ovat esimerkiksi:

- OTC-johdannaiset, kuten korkojohdannaiset, luottojohdannaiset, valuuttajohdannaiset, osakejohdannaiset, arvopaperistetut johdannaiset, hyödykejohdannaiset
- Strukturoidut sijoitustuotteet.

Yhtiö välittää kyseisten rahoitusvälineiden joko viitteelliset tai sitovat hintatarjoukset sellaisille käyttämilleen vastapuolille, jotka tekevät OTC-kauppaa kyseisellä rahoitusvälineellä ja jotka toimivat sisäisinä toteuttajina. Yhtiö pyytää välittäjiltä hintanoteerauksen rahoitusvälineelle. Yhtiö tekee sopimuksen sen osapuolen kanssa, jonka kanssa arvioidaan saavutettavan asiakkaan kannalta paras kokonaisvastike.

Asiakkaiden merkintä- ja ostotoimeksiannot ohjataan merkintäpaikkaan ja jälkimarkkinakauppoja koskevat toimeksiannot jälkimarkkinakauppoja toteuttavalle sijoituspalvelun tarjoajalle.

12.3.4 Rahasto-osuudet

Yhtiö välittää asiakkaaltaan saamansa rahasto-osuuksia koskevan toimeksiannon antamalla sen viipymättä suoraan tai kolmannen osapuolen kautta rahastoyhtiölle, joka hoitaa kyseisen rahaston toimeksiantoja. Jos rahasto-osuudella käydään kauppaa säänneltyllä kaupankäyntipaikalla, Yhtiö noudattaa kohdan 12.3.1 mukaisia toteuttamisperiaatteita.

12.3.5 Yhtiön ulkoistamissopimuksella hoitamien sijoitusrahastojen salkunhoitoa koskevat toimintaperiaatteet

Yhtiö toimii laatimansa ulkoistamissopimuksen nojalla suomalaisten rahastoyhtiöiden hallinnoimien sijoitusrahastojen salkunhoitajana (ks. kohta 2.1). Rahaston salkunhoitajana Yhtiö toimii sijoitusrahaston edun mukaisesti välittäessään sijoitusrahaston toimeksiantoja sijoituspalveluiden tarjoajien

toteutettavaksi. Yhtiö toteuttaa kaikki kohtuulliset toimet päästäkseen sijoitusrahaston kannalta parhaimpaan mahdolliseen tulokseen ottaen huomioon hinnan, kustannukset, nopeuden, liiketoimen toteuttamisen ja selvityksen todennäköisyyden, toimeksiannon suuruuden ja luonteen sekä muut toimeksiannon toteuttamisen kannalta olennaiset tekijät. Näiden tekijöiden suhteellinen merkityksen Yhtiö määrittää seuraavin perustein:

- sijoitusrahaston tavoitteet, sijoituspolitiikka ja erityiset riskit sellaisina kuin ne on esitetty rahastoesitteessä tai tapauksen mukaan sijoitusrahaston säännöissä;
- toimeksiannon erityispiirteet;
- toimeksiannon kohteena olevien rahoitusvälineiden erityispiirteet;
- niiden toteuttamispaikkojen erityispiirteet, joihin toimeksianto voidaan ohjata.

12.4 Toimeksiantojen yhdistäminen ja toteutuneiden toimeksiantojen jakaminen

Asiakkaan toimeksianto voidaan yhdistää toisen asiakkaan toimeksiannon kanssa. Yhdistäminen voi tapahtua ainoastaan silloin, jos Yhtiö on arvioinut epätodennäköiseksi sen, että yhdistäminen on kokonaistuloksen kannalta epäedullista ko. asiakkailla. Yhdistetyt toimeksiannot, jotka toteutuvat kokonaisuudessaan, jaetaan keskihinnan perusteella. Mikäli yhdistetyt toimeksiannot toteutuvat vain osittain, kaupat jaetaan tasapuolisesti toimeksiantojen suhteessa keskihinnan perusteella. Tasapuolisuuden periaatteesta voidaan poiketa milloin jaettavissa oleva osuus muodostaisi minimiosuutta pienemmän osuuden.

12.5 Markkinoiden tai järjestelmien toimintahäiriöiden vaikutukset

Yhtiöllä on oikeus poiketa tilapäisesti toimeksiantojen huolellisen toteuttamisen periaatteista markkinoiden tai järjestelmien toimintahäiriöiden vuoksi. Häiriötilanteissa Yhtiö toteuttaa kohtuulliset toimet päästäkseen tulokseen, joka olosuhteisiin nähden on asiakkaan kannalta paras mahdollinen.

12.6 Toimeksiantojen toteuttamisen laadun arviointi ja seuranta

Toimeksiantojen huolellisen toteuttamisen toimintaperiaatteiden noudattamisen asianmukaisuutta ja laatua arvioidaan ja seurataan säännöllisesti. Tällöin arvioidaan käytettyjen välittäjien menettelyjä ja yhtiön sisäisiä prosesseja.

Toteutuksen kokonaisvastikkeen lisäksi seurataan sitä, miten markkinat kehittyvät ja missä erilaisten rahoitusvälineiden kauppaa kulloinkin tehdään ja missä kullakin rahoitusvälineellä olisi asiakkaan kannalta parasta tehdä kauppaa. Kauppaa tehdään vain niiden vastapuolten kanssa, joiden kautta paras hinta on saavutettavissa ottaen huomioon toimeksiannon koko ja rahoitusvälineen ominaisuudet.

Mikäli toimeksiannot ohjataan tietyn rahoitusvälineen osalta vain yhdelle vastapuolelle, seurataan erityisen huolellisesti sitä, että toimeksiannot toteutuvat perusteltuun markkinatilannetta heijastavaan hintaan.

Toimeksiannon toteuttamisen laadun arvioinnin tapa riippuu rahoitusvälineen ominaisuuksista ja siitä, missä rahoitusvälineen kauppaa käydään. Eri markkinapaikoilla toteutettuja toimeksiantoja verrataan muihin eri markkinapaikoilla kulloinkin

toteutuneisiin kauppoihin. OTC-vastapuolten kanssa tehtyjä kauppoja verrataan muihin markkinoilta saataviin OTC-kauppoja koskeviin tietoihin.

Toimeksiantojen toteuttamisen periaatteita tarkistetaan myös aina silloin, kun esiintyy olennaisia muutoksia, jotka vaikuttavat Yhtiön kykyyn päästä asiakkaan kannalta parhaimpaan mahdolliseen tulokseen kuluja, hinnan, nopeuden, toteutuksen ja toimituksen todennäköisyyden tai mikä tahansa muu toimeksiannon toteutuksen kannalta oleellisen seikan näkökulmasta. Tällaiset muutokset ja päivitykset tulevat olemaan saatavissa Yhtiön verkkosivuilla. Muutokset ovat voimassa julkaisupäivää seuraavasta päivästä tai erikseen mainitusta myöhemmästä ajankohdasta lukien

13 ASIAKASLUOKITTELU JA LUOKITUKSEN VAIKUTUS NOUDATETTAVIIN MENETTELYTAPOIHIN

13.1 Yleistä asiakasluokittelusta

Sijoituspalvelulain mukaan Yhtiö on ilmoitettava asiakkaalle tämän luokittelusta ei-ammattimaiseksi asiakkaaksi, ammattimaiseksi asiakkaaksi tai hyväksyttäväksi vastapuoleksi. Luokittelu tapahtuu suoraan lain nojalla ja sijoituspalvelulaki sisältää yksityiskohtaiset määräykset luokitteluun vaikuttavista tekijöistä. Asiakkaan luokittelulla on vaikutusta sijoittajansuojan laajuuteen sekä sovellettavaksi tuleviin menettelytapasääntöihin. Asiakasluokittelun muuttamisesta sovittaessa sovitaan asiakasluokittelun soveltamisesta joko asiakkuuteen kokonaisuudessaan tai yhteen tai useampaan palveluun tai liiketoimeen taikka yhteen tai useaan erityyppiseen arvopaperiin tai liiketoimeen.

Ammattimaisella asiakkaalla on velvollisuus ilmoittaa Yhtiölle muutoksista, jotka voivat vaikuttaa asiakkaan luokitteluun.

Yksityiskohtainen luettelo luokittelukriteereistä on tämän Sijoittajan tietopaketin liitteenä (ks. Liite 1).

13.2 Hakemus tulla luokitelluksi toisessa asiakasluokassa

Asiakkaalla on oikeus hakea Yhtiön tekemän asiakasluokittelun muuttamista. Luokittelun muuttamista koskeva hakemus on tehtävä kirjallisesti Yhtiöltä saatavalla hakemuslomakkeella tai vapaamuotoisesti. Luokittelun muuttamisella voi olla vaikutusta sijoittajansuojaan ja menettelytapasääntösten soveltamiseen. Ammattimaisesta asiakasta voidaan tämän hakemuksesta kohdella ei-ammattimaisena asiakkaana tai hyväksyttävänä vastapuolena. Myös ei-ammattimaiseksi asiakkaaksi luokiteltu asiakas voi hakemuksesta tulla kohdelluksi ammattimaisena asiakkaana.

Hyväksyttäväksi vastapuoleksi luokiteltu asiakas voi hakemuksesta tulla kohdelluksi ammattimaisena tai ei-ammattimaisena asiakkaana. Yhtiö harkitsee tapauskohtaisesti luokittelun muuttamisen edellytyksiä ja sitä, hyväksyykö se asiakkaan hakemuksen.

Ammattimaisella asiakkaalla on velvollisuus pyytää ei-ammattimaisen asiakkaan kohtelua, jos asiakas katsoo, ettei sillä ole riittävästä kokemuksesta ja tietämyksestä arvioida tai hallita palveluun tai liiketoimeen liittyviä riskejä.

13.3 Luokittelun vaikutukset sijoittajan suojaan

Mikäli ei-ammattimainen asiakas pyytää asiakasluokittelun muuttamista ammattimaiseksi asiakkaaksi, hän menettää Sijoittajien korvausrahaston suojan (katso Sijoittajien korvausrahastosta tarkemmin luku 12) eikä hän kuulu kaikkien menettelytapasääntösten suojasääntösten piiriin.

Mikäli ammattimainen asiakas tai hyväksyttävä vastapuoli pyytää asiakasluokittelun muuttamista ei-ammattimaiseksi asiakkaaksi, hän tulee Sijoittajien korvausrahaston suojan piiriin ja häneen sovelletaan menettelytapasääntöksiä.

13.4 Luokittelun vaikutus sovellettaviin menettelytapavaatimuksiin

13.4.1 Ei-ammattimainen asiakas

Asiakkaalle on annettava hyvissä ajoin (ennen kirjallisen sopimuksen tekemistä) riittävät tiedot Yhtiöstä ja sen tarjoamista palveluista, rahoitusvälineistä ja ehdotetuista sijoitusstrategioista (ml. riskit), toteuttamispaikoista sekä kaikista kuluista ja liitännäisistä veloituksista. Myös tiedoissa tapahtuneista olennaisista muutoksista on ilmoitettava. Tiedot on annettava pysyvällä tavalla siten, että asiakas voi tulostaa tai tallentaa ne.

Soveltuvuuden arvioiminen

Tarjotessaan sijoitusneuvontaa tai omaisuudenhoitoa ei-ammattimaiselle asiakkaalle Yhtiön on hankittava ennen sijoituspalvelun tarjoamista riittävät tiedot asiakkaan taloudellisesta tilanteesta, tappionsietokyvystä, asiakkaan tai asiakkaan edustajan kyseistä sijoituspalvelua koskevasta sijoituskokemuksesta ja -tietämyksestä sekä asiakkaan sijoitustavoitteista ja asiakkaan suhtautumisesta sijoitustoimintaan liittyviin riskeihin, jotta Yhtiö voi tehdä arvion asiakkaalle soveltuvista rahoitusvälineistä ja palveluista. Lisäksi Yhtiö hankkii asiakkaalta tietoja rahanpesun estämistä koskevaan sääntelyyn perustuvien veloitteidensa täyttämiseksi.

Yhtiön tulee edellä hankkimiansa tietojen valossa arvioida, vastaako annettava neuvo tai tarjottava palvelu asiakkaan sijoitustavoitteita, kykeneekö asiakas kantamaan taloudellisesti mahdollisen riskin, ja onko asiakkaalla tai tämän edustajalle tarvittava sijoituskokemus ja -tietämys riskien ymmärtämiseksi suositeltuun toimeen. Jos Yhtiö ei saa riittäviä tietoja, se ei saa suositella asiakkaalle kyseistä sijoituspalvelua tai rahoitusvälinettä.

Soveltuvuusarvioinnin tarkoituksena on antaa Yhtiölle mahdollisuus toimia asiakkaan etujen mukaisesti. Tämän vuoksi on tärkeää, että asiakas tai asiakkaan edustaja antaa Yhtiölle ajantasaiset ja oikeat tiedot. Yhtiöllä on oikeus luottaa asiakkaan antamiin tietoihin.

13.4.2 Ammattimainen asiakas

Ammattimaiselle asiakkaalle on annettava ennen sijoituspalvelua tai oheispalvelua koskevan sopimuksen tekemistä asiakkaan sijoituskokemus huomioon ottaen riittävät tiedot tarjottavasta palvelusta ja palvelun kohteena olevien rahoitusvälineiden luonteesta sekä niihin liittyvistä riskeistä. Ammattimainen asiakas kuuluu vain osittain menettelytapasäännösten suojan piiriin.

Soveltuvuuden arvioiminen

Sijoituspalvelulain mukaan Yhtiön tulee ennen sijoitusneuvonta- tai omaisuudenhoitopalveluiden tarjoamista ammattimaiselle asiakkaalle ainoastaan hankkia asiakkaalta tiedot asiakkaan taloudellisesta asemasta sekä asiakkaan sijoitustavoitteista, jotta se voi suositella asiakkaalle soveltuvia rahoitusvälineitä tai palveluita. Edellä mainittujen tietojen lisäksi, Yhtiö kysyy myös ammattimaisilta Asiakkaalta tietoja tappionsietokyvystä, asiakkaan tai asiakkaan edustajan kyseistä sijoituspalvelua koskevasta sijoituskokemuksesta ja -tietämyksestä sekä asiakkaan sijoitustavoitteista ja suhtautumisesta sijoitustoiminnan riskeihin: Tällä varmistetaan, että soveltuvuusarvioinnin laatu myös ammattimaisille asiakkaille.

Soveltuvuusarvioinnin tarkoituksena on antaa Yhtiölle mahdollisuus toimia asiakkaan etujen mukaisesti. Tämän vuoksi on tärkeää, että asiakkaan edustaja antaa Yhtiölle ajantasaiset ja oikeat tiedot. Yhtiöllä on oikeus luottaa asiakkaan antamiin tietoihin.

Jos Yhtiö ei saa riittäviä tietoja, se ei saa suositella asiakkaalle kyseistä sijoituspalvelua tai rahoitusvälinettä.

Lisäksi Yhtiö hankkii asiakkaalta tietoja rahanpesun estämistä koskevaan sääntelyyn perustuvien veloitteidensa täyttämiseksi.

13.4.3 Hyväksyttävä vastapuoli

Menettelytapasäännökset ja sijoittajan suojaa koskevat säännökset eivät sovellu hyväksyttäviin vastapuoliin. Hyväksyttävä vastapuoli voi pyytää Yhtiöltä kirjallisesti, että sijoittajan suojaksi tarkoitettuja menettelytapasäännöksiä sovellettaisiin sen kanssa tehtäviin liiketoimiin joko yleisesti tai yksittäisen liiketoimen osalta. Yhtiö harkitsee tapauskohtaisesti, suostuuko se esitettyyn pyyntöön.

14 TIETOA ASIAKASVAROJEN SUOJAAMISESTA

JAMin toiminta sijoituspalveluiden tarjoamisessa on järjestetty niin, ettei se säilytä taikka pidä hallussaan Asiakkaan rahavaroja ja/tai rahoitusvälineitä.

Mahdollistaakseen sijoitusneuvonta- ja omaisuudenhoitopalvelun piiriin kuuluvien toimeksiantojen välittämisen toteutettavaksi Asiakas valtuuttaa Yhtiön avaamaan Asiakkaan nimiin erikseen JAMin sijoitusneuvonta- tai omaisuudenhoitopalveluun osoitetut säilytys- ja hoitotilit (mukaan lukien myös eri valuuttatilit) ja toimimaan Asiakkaan puolesta toimeksiantojen välittämiseksi toteutettavaksi. Tilien avaamisen yhteydessä Asiakkaasta tulee myös säilytysyhteisön asiakas ja asiakassuhteessa noudatetaan

JAMin asiakassuhteen ehtojen lisäksi säilytysyhteisön palveluehtoja. Asiakkaan rahavarat, kotimaiset ja ulkomaiset rahoitusvälineet sekä ulkomaiset rahasto-osuudet ovat näin ollen asiakkaan omilla pankki- ja säilytystileillä JAMin huolellisesti valitseman ja Finanssivalvonnan tai sitä muussa valtiossa vastaavan toimivaltaisen viranomaisen valvonnassa olevassa säilytysyhteisössä. Sijoituspalvelun piirissä olevia kotimaisia sijoitusrahasto-osuuksia säilytetään asiakkaan omalla nimellä rahastoyhtiön ylläpitämässä rahasto-osuusrekisterissä.

Säilytyspalvelusta vastaa asianomainen säilyttäjä asiakkaan kanssa tekemänsä sopimuksen mukaisesti. Sijoituspalvelun piirissä oleviin rahoitusvälineisiin ja rahavaroihin kohdistuvat vakuus- ja kuittausoikeudet on määritelty kyseessä olevassa sijoituspalvelusopimuksessa tai muussa asiakkaan ja Yhtiön välisessä sopimuksessa tai asiakkaan ja säilytysyhteisön välisessä sopimuksessa.

Säilytysyhteisö voi kansainvälisen käytännön mukaisesti säilyttää asiakkaan ulkomaisia rahoitusvälineitä säilytysyhteisön valitseman ulkomaisen säilytysyhteisön (alisäilyttäjä) yhteistilillä. Alisäilyttäjät voivat edelleen säilyttää arvopapereita omilla alisäilyttäjillään. Yleisen kansainvälisen käytännön mukaisesti ulkomaisia rahoitusvälineitä ei yleensä voida rekisteröidä asiakkaiden nimiin, vaan ne rekisteröidään edellä mainitun säilytysyhteisön tai sen alisäilyttäjän nimiin asiakkaiden lukuun. Säilytysyhteisö pitää omassa säilytyskirjanpidossaan erillään asiakkaiden lukuun säilyttämänsä varat.

Asiakkaan yhteistilillä säilytettävät rahoitusvälineet voivat olla vakuus- ja kuittausoikeuden kohteena myös muiden asiakkaiden velvoitteiden perusteella.

Ulkomaisten rahoitusvälineiden säilyttämiseen ja vaihdantaan voi liittyä kotimaisten rahoitusvälineiden säilyttämiseen verrattuna ennalta arvaamattomia riskejä varsinkin, jos alisäilyttäjän kotipaikka on ETA-alueen ulkopuolella. Tällaisia riskejä voivat olla mm. poliittisia, markkinainfrastruktuuri liittyviä, oikeudellisia ja verotuksellisia. Ulkomaisia rahoitusvälineitä ei yleensä rekisteröidä asiakkaan nimiin vaan niitä säilytetään säilyttäjän nimiin avatulla ulkomaisen alisäilyttäjän hallussa olevilla tileillä, joihin sovelletaan paikallista lainsäädäntöä. Siten on mahdollista, että mahdollisessa konkurssi- tai muussa maksukyvyttömyystilanteessa rahoitusvälineet eivät ole välttämättä erotettavissa säilyttäjän tai sen alisäilyttäjän varoista. Edellä mainitut riskit jäävät asiakkaan kannettavaksi.

15 SIOJITUS- JA OHEISPALVELUIHIN LIITTYVÄT KULUT JA PALKKIOT

Sijoitus- ja oheispalvelusta perittävät palkkiot ilmenevät kyseistä palvelua koskevasta asiakassopimuksesta. Lisäksi Yhtiön laatimassa Kulujen vaikutus sijoituksen tuottoon – tiedotteessa kerrotaan esimerkein yhtiön ja sen asiakkaan välisiin sijoituspalvelusopimuksiin liittyvien tuotteiden ja sijoituspalveluiden kulut ja palkkiot. Tiedote on osa asiakkaan sopimusta ja täydentää muuta Yhtiön antamaa informaatiota tuotteisiin ja palveluihin liittyvistä kuluista, perittävistä palkkioista, sekä Yhtiön kolmansilta osapuolilta saamista

maksuista. Yhtiö päivittää tätä tiedotetta tarpeen mukaan. Tiedotteen viimeisin versio on saatavilla osoitteesta www.jamadvisors.fi.

Yhtiö raportoi vähintään vuosittain kootusti asiakkaan maksamat kulut sekä prosenttimäärinä että euroina. Lisäksi kulut ilmoitetaan ennen yksittäisen sijoituspäätöksen tekemistä sääntelyn vaatimalla tavalla. Asiakas voi kysyä tarkempaa tietoa maksamistaan kuluista ja palkkioista asiakasvastuulliselta varainhoitajalta.

16 TIETOA RAHOITUSVÄLINELAJIEN LUONTEESTA JA NIIHIN LIITTYVISTÄ TYYPILLISISTÄ RISKEISTÄ

Rahoitusvälineiden hankintaan liittyy aina taloudellinen riski. Tavoiteltu tuotto voi jäädä saamatta ja sijoitetun pääoman voi menettää osittain tai kokonaan.

Tässä osiossa on esitetty yleiskuvaus Yhtiön sijoitus- ja oheispalveluihin liittyvien rahoitusvälinelajien luonteesta ja niihin liittyvistä tyypillisistä riskeistä. Jäljempänä esitetty kuvaus ei ole tyhjentävä eikä se sisällä kaikkia mahdollisia kyseisiin rahoitusvälineisiin liittyviä ominaispiirteitä tai riskejä. Eri rahoitusvälinelajeja on kuvattu laajasti Asiakkaan yleisen tietämyksen lisäämiseksi. Yhtiö ei välttämättä käytä esiteltyjä rahoitusvälineitä sijoituspalveluita tarjotessaan.

Koska asiakas aina yksin vastaa omien sijoituspäätöstensä taloudellisista seuraamuksista, tulisi asiakkaan ennen sijoituspäätöksen tekemistä huolellisesti tutustua rahoitusvälineitä koskeviin ehtoihin, ominaisuuksiin ja niistä mahdollisesti aiheutuviin velvollisuuksiin, jotta asiakas voi ymmärtää rahoitusvälineisiin liittyvät riskit sekä sijoituspäätöksestä mahdollisesti aiheutuvat vaikutukset asiakkaan taloudelliseen asemaan mukaan lukien verovaikutukset. Asiakkaan on syytä perehtyä myös sijoitusmarkkinoihin, erilaisiin sijoitusvaihtoehtoihin ja sijoituspalveluihin.

On myös tärkeää muistaa, että rahoitusvälineiden historiallisen tuoton kehitys ei ole tae tulevista tuotoista.

16.1 Rahoitusvälinelajit

Osakkeet

Osake on osakeyhtiön liikkeeseen laskema oman pääomanehtoinen arvopaperi. Osake tuottaa yleensä osallistumisoikeuden yhtiökokouksessa sekä oikeuden mahdolliseen osinkoon ja uusien osakkeiden merkintään osakeannissa. Osakkeiden tuotto muodostuu osingosta ja osakkeen mahdollisesta arvonnoususta. Osakkeen arvo perustuu senhetkiseen yleiseen näkemykseen osakkeen liikkeeseen laskeneen osakeyhtiön arvosta. Osakkeiden arvonnousu tai -lasku realisoituu, kun sijoittaja myy osakkeet.

Verrattuna muihin omaisuuslajeihin osakkeille on tyypillistä voimakas arvon vaihtelu (osakeriski) ja kaupankäynnin laajuuteen liittyvä riski (likviditeettiriski). Osakkeisiin liittyy monia muita sijoituskohteita korkeampi riski, mutta toisaalta niiden

tuottomahdollisuus on myös korkea. Osakkeen tuottokehitys on pitkällä aikavälillä riippuvainen yhtiön liiketoiminnan tuloksesta. Lyhyellä aikavälillä osakemarkkinoiden yleinen kehitys vaikuttaa yksittäisen osakkeen arvoon. Osakkeisiin sijoitettaessa on mahdollista, että tavoiteltu tuotto jää saavuttamatta ja sijoitetun pääoman voi menettää osittain tai kokonaan.

Ulkomaisten osakkeiden omistamiseen ja kaupankäyntiin saattaa liittyä suomalaisiin arvopapereihin sijoittamisesta poikkeavia poliittisia, taloudellisia, juridisia, verotuksellisia ja muita ennalta arvaamattomia riskejä, jotka jäävät yksin asiakkaan vastattaviksi. Lisäksi euroalueen ulkopuolelle tehtäviin osakesijoituksiin sisältyy valuuttakurssiriski.

Osakkeisiin rinnastetaan myös merkintä- ja optio-oikeudet, jotka oikeuttavat liikkeeseen laskeneen yhtiön osakkeita. Merkintä- ja optio-oikeuden volatiliiteetti on korkeampi kuin alla olevan osakkeen (vipuvaikutus), johtuen pienemmästä sitoutuneesta pääomasta.

Sijoitusrahastot

Sijoitusrahasto kerää sijoittajilta pääomia yhteen ja sijoittaa varat rahoitusvälineisiin sijoitusrahaston säännöissä määritettyjen sijoitustavoitteiden mukaisesti. Sijoitusrahastoon sijoittaminen tarkoittaa sitä, että asiakas ostaa sijoitusrahaston osuuksia ja hänestä tulee näin rahaston osuudenomistaja, omistamiensa rahasto-osuuksien suhteessa.

Sijoitusrahastoa hallinnoi rahastoyhtiö ja varoja hoitaa salkunhoitaja. Rahaston säännöissä määritetään rahaston sijoitusstrategia, sijoitustoiminnan tavoitteet ja mahdolliset rajoitukset.

Kunkin sijoitusrahaston avaintietoesitteessä on kuvattu kyseisen sijoitusrahaston ominaisuuksia ja sijoitusrahastoon liittyviä riskejä. Rahastot ovat yleensä likvidejä päivittäin, mutta rahastojen likviditeettiä on voitu rajoittaa rahaston säännöissä esim. poikkeuksellisten markkinatilanteiden varalta rahasto-osuudenomistajien edun vuoksi tai rahaston harjoittaman sijoituspolitiikan vuoksi (likviditeettiriski).

Sijoituskohteen valinnan mukaan sijoitusrahastot voidaan jakaa mm. osake-, yhdistelmä-, pitkän koron sekä lyhyen koron rahastoihin. Lisäksi on olemassa esimerkiksi hyödyke-, vaihtovelkakirja-, yrityslaina- ja indeksirahastoja. Rahastot voivat sijoittaa myös tietyille maantieteellisille alueille ja toimialoille. Valuuttariski voi liittyä ulkomaille sijoitaviin rahastoihin. Perinteisistä sijoitusmarkkinoista pienin tuotto-odotus ja riski on rahamarkkinoilla (lyhyen koron rahastot) ja suurin osakemarkkinoilla (osakerahastot). Sijoitusrahastot noudattavat riskin hajauttamista koskevia periaatteita. Erikoissijoitusrahastot poikkeavat kuitenkin näistä periaatteista. Jotkin erikoissijoitusrahastot on tarkoitettu vain ammattimaisille asiakkaille.

Sijoitusrahastot voidaan lisäksi jaotella voitonjakoon perustuvan jaottelun mukaan niihin, jotka jakavat voittoa vuosittain sekä kasvurahastoihin, joissa voitto kasvattaa rahasto-osuuden arvoa. Samassa rahastossa voi olla sekä tuotto- että kasvuosuuksia.

Osa sijoitusrahastoista ns. UCITS-rahastot, on säännelty kaikissa EU-maissa yhteneväisellä lainsäädännöllä. Muita sijoitusrahastoja ovat mm. erikoissijoitusrahastot, jotka voivat poiketa merkittävästi toisistaan toiminnaltaan ja säännöiltään, sekä voivat ottaa enemmän riskiä sijoitustoiminnassaan kuin UCITS-rahastot.

Rahastoyhtiö, joka hallinnoi sijoitusrahastoa, laskee säännöllisesti rahasto-osuuksien sen hetkisen voimassa olevan arvon, joka perustuu rahastoon sisältyvien rahoitusvälineiden kurssikehitykseen ja tuottoon.

Rahastoyhtiön on lunastettava rahasto-osuudet sijoittajan niin vaatiessa. Sijoitusrahaston varoista peritään sen toimintaan liittyvät kulut, kuten hallinnointi- ja säilytyspalkkiot, sekä mahdolliset tuottosidonnaiset palkkiot, joiden määrä on rahastokohtainen, ja ne yksilöidään rahaston avaintietoesitteessä. Muita sijoittajan maksamia kuluja ovat mahdolliset rahaston merkintä- ja lunastuspalkkiot.

Asiakkaan tulee tutustua sijoitusrahaston sääntöihin, avaintietoesitteeseen ja hinnastoon ennen sijoitusrahastosijoituksen tekemistä.

Joukkovelkakirjalainat

Joukkovelkakirjalainat ovat valtion, kuntien, vakuutus- tai rahoituslaitoksien tai yritysten liikkeeseen laskemia velkasitoumuksia, tarkoituksena hankkia pitkäaikaista rahoitusta, yleensä kahdesta vuodesta ylöspäin. Joukkovelkakirjan arvo määritellään sen kassavirtojen nykyarvojen perusteella, ja kassavirrat muodostuvat kuponnikoroista ja lainan pääoman takaisinmaksuista. Joukkovelkakirjalaina voi olla kiinteä-, vaihtuva-, tai nollakorkoinen. Joukkovelkakirjalainan tuoton määräytymisperusteet määritellään kunkin yksittäisen lainan ehtoissa. Lainan korko voi olla kiinteä tai vaihtuvaan viitekorkoon sidottu ja se maksetaan vähintään vuosittain, vaihtuvakorkoisissa lainoissa useimmiten puoli- tai neljännesvuosittain. Tuoton määrään voivat vaikuttaa myös emissiokurssi ja perittävä merkintäpalkkio. Perinteiset joukkolainat ovat yleensä vakuudettomia.

Debentuurilainat ovat joukkovelkakirjalainoja joilla on huonompi etuoikeus kuin liikkeeseenlaskijan muilla sitoumuksilla. Suuremman riskin ja huonomman likviditeetin vuoksi debentuurilainalle maksetaan tavanomaisesti parempaa korkoa kuin muille joukkovelkakirjalainoille.

Optiolaina on joukkovelkakirjalaina, johon liittyy oikeus ostaa lainana liikkeeseenlaskijan osakkeita tietynä aikana tiettyyn hintaan. Jälkimarkkinoilla voidaan käydä kauppaa erikseen optiolla ja lainalla. Osa kuponnikorosta on käytetty osakeoption ostamiseen, jolloin optiolainan kuponnikorko on alhaisempi kuin joukkovelkakirjalainan.

Vaihtovelkakirjalainassa sijoittajalla on tavallisen joukkovelkakirjalainan lisäksi mahdollisuus vaihtaa velkakirja joko osittain tai kokonaan yhtiön osakkeisiin. Näin ollen sijoittaja saa vuosittaista tuottoa korosta sekä mahdollisuuden hyötyä yhtiön osakkeen kurssinoususta. Jos sijoittaja ei halua vaihtaa velkakirjaansa yhtiön osakkeisiin, vaihtovelkakirja maksetaan

hänelle takaisin lainaehtojen mukaisesti. Vaihtovelkakirjan voi vaihtaa yhtiön osakkeisiin vain lainaehtoisissa määriteltynä merkintäaikana.

Vaihtovelkakirjalaina eroaa optiolainasta siinä, ettei optio-oikeus ole erotettavissa lainaosuudesta. Optio-oikeuden käytön jälkeen vaihtovelkakirjaan sidottu lainaerä poistuu liikkeellelaskijayrityksen kirjanpidosta ja konvertoituu osakepääomaksi.

Joukkovelkakirjalainaan tavallisesti liittyvät riskit ovat korko-, markkina-, luotto- ja selvitysrisi. Valuutariski voi liittyä ulkomaisiin joukkovelkakirjalainoihin. On mahdollista, ettei lainalle muodostu laina-aikana jatkuvaa päivittäistä jälkimarkkinaa, eli lainaan kohdistuu likviditeettiriski. Joukkovelkakirjalainoissa on sekä turvallisempia, että riskipitoisempia sijoituskohteita. Vakavaraisen valtion joukkovelkakirjalainoista maksetaan alhaisinta korkoa, perustuen siihen, että niitä pidetään lähes riskittöminä. Mitä enemmän riskiä lainan takaisinmaksuun liittyy, sitä enemmän liikkeeseenlaskijalta yleensä vaaditaan maksettavan korkoa. Korko- tai muu markkinariski tarkoittaa riskiä sijoituksen arvon alenemisesta korkotason noustessa tai indeksin, johon lainan tuotto on sidottu, arvo kehittyä epäsuotuisasti. Indeksilainoihin liittyy myös vipuvaikutusrisi.

Rahamarkkinainstrumentit

Rahamarkkinainstrumentit ovat vieraan pääoman ehtoisia instrumentteja, joilla yhteisöt hakevat rahoitusmarkkinoilta lyhytaikaista rahoitusta. Rahamarkkinainstrumentteja ovat tyypillisesti valtion velkasitoumukset, kuntatodistukset, sijoitustodistukset, yritystodistukset ja ECP:t (Euro Commercial Paper). Sijoitustodistus on pankin, yritystodistus ja ECP:t ovat yrityksen ja kuntatodistus kunnan liikkeeseen laskema velkasitoumus. Valtion velkasitoumus on valtion 1–12 kuukaudeksi liikkeeseen laskema velkasitoumus.

Rahamarkkinainstrumenttien laina-aika on korkeintaan 12 kuukautta. Rahamarkkina-instrumentit ovat pääsääntöisesti nollakorkoisia todistuksia, jonka haltijalle liikkeeseenlaskija maksaa todistukseen merkittynä eräpäivänä sijoituksen nimellisarvon. Nollakorkoisten rahamarkkinasijoitusten tuotto muodostuu hankintahinnan ja nimellisarvon erotuksena. Sopimuksen voi tarvittaessa myydä jälkimarkkinoilla, jolloin takaisinosto tapahtuu ostohetken vallitsevaan markkinahintaan.

Rahamarkkinainstrumentteihin kuten muihinkin korkoinstrumentteihin liittyvä riski voidaan jakaa kahteen osaan: toisaalta korkotason vaihtelusta aiheutuvaan riskiin (korkoriski) ja toisaalta liikkeeseenlaskijan maksukykyyn liittyvään luottotappioriskiin (luottoriski). On myös mahdollista, että rahamarkkinasijoitukselle ei muodostu laina-aikana jatkuvaa päivittäistä jälkimarkkinaa, jolloin sijoittaja ei pysty myymään joukkovelkakirjaa jälkimarkkinoilla (likviditeettiriski). Selvitysrisi syntyy, jos osapuolten välillä maksujen sekä toimitusten osalta vastapuoli ei kykene suoriutumaan velvoitteistaan.

Warrantit

Warrantti on arvopaperi, jonka arvo määräytyy sen kohde-tuuden (esim. osake tai indeksi) arvon perusteella. Warrantin

haltija pyrkii hyödyntämään esim. osakkeiden arvonmuutoksia option kaltaisella johdannaisarvopaperilla omistamatta kohde-etuutena olevia osakkeita. Ehdosta riippuen warrantti oikeuttaa haltijansa saamaan warrantin kohteen arvon kehityksen perusteella maksettavan käteissuorituksen tai ostamaan tai myymään warrantin kohteena olevan osakkeen määrättyyn hintaan. Warrantin toteutushinta määrittää hinnan, jolla sijoittajalla on oikeus ostaa (ostowarrantti) tai myydä (myyntiwarrantti) kohde-etuus tiettyinä päivinä tiettyyn hintaan. Warrantin kerroin puolestaan osoittaa, kuinka monta warranttia tarvitaan kohde-etuuden ostamiseen tai myymiseen.

Warrantin haltijoille ei warrantin perusteella synny mitään oikeuksia suhteessa kohde-etuusyhtiöön, esimerkiksi oikeutta osinkoon.

Warrantteja on kahta tyyppiä, listatut ja ei-listatut warrantit. Listatuilla warranteilla voi käydä kauppaa pörssissä koko warrantin voimassaolon ajan, joka yleensä on 1–2 vuotta. Vaikka warranttien nimellinen juoksuaika on pitkä, sijoitetaan warrantteihin usein vain muutaman päivän tai muutaman kuukauden ajaksi. Ei-listatuille warranteilla on olemassa rajattu pörssin ulkopuolinen jälkimarkkina (likviditeettiriski), tai ei ollenkaan jälkimarkkinaa, ja niiden juoksuaika voi olla useita vuosia. Ei-listatut warrantit ovat tyypillisesti tiettyyn markkinanäkemykseen räätälöityjä sijoituksia.

Warranttien kaupankäynnissä keskeisessä osassa on warrantin liikkeeseenlaskijan antama markkinatakaus tarkoittaen, että markkinatakauksessa liikkeeseenlaskija sitoutuu antamaan warrantille koko jatkuvan kaupankäynnin ajan osto- ja myyntinoteerauksen.

Warranteille on tunnusomaista hyvin korkea riskitaso ja vipuvaikutus. Merkintähintaa eli sijoitettua pääomaa ei palauteta missään olosuhteissa. Mahdollinen tuotto maksetaan warranttiehtojen mukaisesti eräpäivänä ja tuotto on usein moninkertainen suhteessa sijoitettuun pääomaan warrantin kohde-etuuden arvon noustessa. Mikäli kohde-etuuden arvo laskee, voi sijoittaja menettää koko sijoitetun pääoman ja jäädä ilman tuottoa.

Tyypillisimpiä warranteihin liittyviä riskejä ovat markkinariski, vipuvaikutusriski, luottoriski, likviditeettiriski, ennenaikainen takaisinmaksuriski (takaisinmaksuhinta voi olla merkintähinta pienempi) ja mahdollisesti valuuttariski.

Asiakkaan tulee perehtyä huolellisesti warrantin ehtoihin, jotta asiakas erottaa erilaiset warrantit ja niiden ominaisuudet toisistaan.

Johdannaiset

Johdannaissopimuksella tarkoitetaan sopimusta, jonka arvo voi riippua sopimuksen kohde-etuuden arvon muutoksista, hintavaihtelusta, korkotason vaihtelusta, sopimuksen erääntymisajasta tai muusta tekijästä. Kohde-etuutena voi olla mm. osake, korko, hyödyke, valuutta, luottoriski, indeksi tai tällaisen kohde-etuuden hinnan kehitystä kuvaava tunnusluku.

Johdannaisia ovat optiot, termiinit, futuurit, vaihtosopimukset ja näiden yhdistelmät.

Johdannaissopimukset voivat olla vakioituja, joilla voidaan käydä kauppaa säännellyillä markkinoilla ja/tai monenkeskisissä kaupankäyntijärjestelmissä tai vakioimattomia (OTC johdannaiset), joilla käydään kauppaa säänneltyjen markkinoiden ulkopuolella.

Johdannaisia käytetään yleisimmin muiden sijoitusten suojaamiseen, yleensä kohde-etuuden arvon muutoksilta tai hyötymään niistä. Johdannaissopimusten voimassaoloaika voi vaihdella erittäin lyhyestä muutamiin vuosiin. Sopimusvelvoite täytetään lähtökohtaisesti toimittamalla kohde-etuus tai suorittamalla sopimuksen arvo rahassa sopimuspäivänä. Johdannaissopimuksista voi tyypistä riippuen aiheutua asiakkaalle muita sopimuksen ehdoissa määriteltyjä taloudellisia sitoumuksia tai velvoitteita hankintakustannuksen lisäksi, ja hankintaan voi liittyä myös vakuusvaatimus.

Johdannaissopimuksen arvo voi muuttua nopeasti ja voimakkaasti, jolloin haltija voi joutua kattamaan mahdollisen vakuusvajeen lisävakuuksilla tai joutua realisoimaan vakuus. Johdannaisten likviditeettiin saattaa myös liittyä rajoituksia.

Johdannaisten arvoon vaikuttavat suoraan kohde-etuuksiin liittyvät riskit ja niistä aiheutuvat hinnanvaihtelut. Johdannaissopimukseen liittyvät tyypilliset riskit ovat edellä mainitun kohde-etuuden arvoon vaikuttavan markkinariskin lisäksi myös vastapuolen maksukyvyttömyydestä johtuva luottoriski, vipuvaikutusriski (rakenne jolloin pienellä kohde-etuuden muutoksella voi olla suuri vaikutus johdannaissopimuksen arvoon) sekä mahdollinen valuuttariski.

Optio tarkoittaa oikeutta, mutta ei velvollisuutta, ostaa tai myydä rahoitusväline esim. osake tai muu kohde-etu sovittuun hintaan. Tämä voi tapahtua toteutushintaan etukäteen määritettynä päivänä tai ennen sitä. Esim. osakkeen osto-optio antaa haltijalle oikeuden tietyn ajanjakson aikana ostaa jo liikkeeseen laskettuja osakkeita, etukäteen määrättyyn hintaan. Osakkeen myyntioptio taas antaa haltijalle oikeuden tietyn ajanjakson aikana myydä osakkeita, etukäteen määrättyyn hintaan.

Osto- ja myyntioptioiden ostaminen on vähemmän riskisempää kuin myyminen. Option voi jättää käyttämättä, jos kohde-etuutena olevan arvopaperin arvo kehittyy epäsuotuisasti. Suurin mahdollinen tappio rajoittuu tällöin itse optiosta maksettua hintaan ja välityspalkkioihin tai muihin transaktiomaksuihin. Optioihin liittyä edellä kuvatut johdannaisiin liittyvät riskit.

Futuureilla ja termiineillä tapahtuvaan kaupankäyntiin liittyvä sitoumus kohde-etuutena olevan arvopaperin tai hyödykkeen ostamisesta tai myynnistä toteutusajankohtana. Futuuri- ja termiinisopimuksia koskee vakuuden asettamisvelvollisuus, jonka vaikutuksiin sijoittajien on syytä perehtyä. Kaikkien pörssissä kaupattavien futuurien ja termiinen hinta lasketaan päivittäin ja sijoittajan on maksettava mahdolliset lisävakuudet. Muussa tapauksessa vastapuoli voi irtisanoa sopimuksen. Futuureihin ja termiineihin liittyä edellä kuvatut johdannaisiin liittyvät riskit.

Vaihtosopimuksella tarkoitetaan, että osapuolet sopivat jatkuvista toisilleen suoritettavista maksueristä. Nämä lasketaan esimerkiksi kiinteän tai liikkuvan koron perusteella (ns. korkoswap) tai sovittuna ajankohtana tapahtuvasta tietynlaisen omaisuuden, kuten valuutan vaihdosta (ns. valuuttaswap). Vaihtosopimuksiin liittyy edellä kuvatut johdannaisiin liittyvät riskit.

Johdannaissopimuksista voidaan muodostaa yhdistelmiä. Yksittäisen johdannaissopimuksen ehdot voivat olla sellaisia, että voitto- tai tappiomahdollisuus voi kasvaa hyvin suureksi, teoriassa jopa rajattomaksi. Asiakkaan tulee ennen yksittäisen johdannaissopimuksen tekemistä perehtyä johdannaissopimuksen ehtoihin, ominaisuuksiin, siitä aiheutuviin velvollisuuksiin ja oikeuksiin sekä muihin vaikutuksiin.

Strukturoidut tuotteet

Strukturoiduilla tuotteilla tarkoitetaan yleensä joukkolaina- tai talletusmuotoisia sijoituksia, jotka muodostuvat pääsääntöisesti korkokomponentista ja riskillisestä johdannaissopimuksesta tai muusta riskipitoisesta osasta. Strukturoidun tuotteen tuotto on yleensä sidottu valittujen kohde-etuuskien kehitykseen. Kohde-etuuskina voivat olla esim. osakkeet, osakeindeksit, korkoinstrumentit, korkoindexit, rahastot, valuutat, hyödykkeet, luottoriskitasot tai näiden erilaiset yhdistelmät.

Strukturoidut tuotteet voivat olla rakenteeltaan hyvin monimutkaisia kuten myös pääomaturvaamattomia, joten sijoittajan tulee perehtyä sijoituskohteen ominaisuuksiin ja riskeihin huolellisesti ennen sijoituspäätöksen tekemistä.

Yleisimpänä strukturoituna tuotteena pidetään indeksilainaa, jossa sijoittajalla on mahdollisuus saada tuottona tietty prosenttimääräinen osuus kohde-etuudeksi valitun viiteindeksin (esim. osakeindeksi) mahdollisesta positiivisesta kehityksestä. Lainan kohde-etuuskien arvo voi laina-aikana kehittyä positiivisesti tai negatiivisesti.

Tuottorakenne saattaa joskus sisältää vipuvaikutuksia, joiden vuoksi jo pienillä kohde-etuuskien kehityksen muutoksilla voi olla suuri vaikutus strukturoidun tuotteen arvoon ja tuottoon (vipuvaikutusriski).

Tuoton laskentaan vaikuttavat myös koronlaskentaperusteet sekä mahdolliset tuottokertoimet. Koska strukturoituun tuotteeseen yleensä sisältyy korkokomponentti, kuten strukturoidun joukkovelkakirjalainan osalta on aina tilanne, liittyy tuotteeseen korkoriski. Markkinakorkojen lasku nostaa indeksilainan jälkimarkkina-arvoa ja korkotason nousu puolestaan laskee sitä muiden tekijöiden pysyessä ennallaan.

Indeksilainat on suunniteltu pidettäväksi eräpäivään saakka. Mikäli sijoittaja myy tällaisen sijoituksen ennen eräpäivää, hänellä on markkinakehitykseen (markkinariski) ja jälkimarkkinoiden likviditeettiin liittyvä riski. On myös mahdollista, että lainalle ei muodostu laina-aikana jatkuvaa päivittäistä jälkimarkkinaa, jolloin sijoittaja ei pysty myymään joukkovelkakirjaa jälkimarkkinoilla (likviditeettiriski). Jälkimarkkinahinta voi myyntitilanteessa olla

matalampi kuin lainaa merkittäessä, joten riskinä on, että sijoituksesta aiheutuu sijoittajalle pääomatappiota.

Tiettyjä indeksilainoja voi olla vaikeaa tai mahdotonta myydä tiettyinä aikoina. Liikkeeseenlaskijalla voi olla lainaehtojen mukaan oikeus maksaa laina ennaikaisesti takaisin, jolloin on myös mahdollista, että takaisinmaksettava määrä on nimellisarvoa matalampi. Sijoittajan tulee kiinnittää huomiota mahdollisiin kaupankäyntirajoitteisiin sekä liikkeeseenlaskijan ennaikaiseen takaisinmaksuoikeuteen ennen sijoituspäätöstä.

Indeksilainaan liittyy aina myös liikkeeseenlaskijasta johtuva luottoriski. Luottoriskillä tarkoitetaan riskiä siitä, ettei liikkeeseenlaskija indeksilainan erääntyessä pysty täyttämään maksuvelvoitteitaan eli maksamaan sijoittajalle lainan nimellispääomaa tai/ja tuottoa. Luottokelpoisuusluokitus on yksi tapa arvioida luottoriskiä, mutta on syytä muistaa, että luottokelpoisuusluokitus saattaa muuttua tai se saatetaan poistaa milloin tahansa.

Jos indeksilainaa lasketaan liikkeeseen muussa valuutassa kuin euroissa, liittyy lainaan tältä osin myös valuuttariski. Myös kohde-etuudet voivat sisältää valuuttariskiä.

Valtion talletussuojaa ei koske indeksilainoja.

Sertifikaatit

Sertifikaatti on arvopaperistettu johdannainen, jonka tuotto profiili vaihtelee tuotteittain. Sertifikaatteja on kahta tyyppiä, listatut ja ei-listatut sertifikaatit. Listatuilla sertifikaateilla käydään kauppaa pörssissä, niille on olemassa normaalitilanteessa likvidi jälkimarkkina, ja ne ovat juoksuajaltaan yleensä muutaman kuukauden mittaisia. Ei-listatuille sertifikaateille on olemassa rajattu pörssin ulkopuolinen jälkimarkkina, tai ei ollenkaan jälkimarkkinaa, ja niiden juoksu-aika voi olla useita vuosia. Ei-listatut sertifikaatit ovat tyyppillisesti tiettyyn markkinanäkemykseen räätälöityjä sijoituksia.

Sertifikaateille on tunnusomaista hyvin korkea riskitaso ja vipuvaikutus. Merkintähintaa eli sijoitettua pääomaa ei palauteta missään olosuhteissa. Mahdollinen tuotto maksetaan sertifikaattiehtojen mukaisesti eräpäivänä ja tuotto on usein moninkertainen suhteessa sijoitettuun pääomaan sertifikaatin kohde-etuuden arvon noustessa. Tyyppillisimpiä sertifikaatteihin liittyviä riskejä ovat markkinariski, vipuvaikutusriski, luottoriski, likviditeettiriski, ennaikainen takaisinmaksuriski (takaisinmaksuhinta voi olla merkintähinta pienempi) ja mahdollisesti valuuttariski.

Osakelainaus

Osakelainaus tarkoittaa arvopaperien eli osakkeiden siirtämistä eli lainaamista kolmannelle osapuolelle määrättyksi ajaksi. Määräajan lopuksi osakkeet lainaan ottanut osapuoli palauttaa saman liikkeeseenlaskijan osakkeet ja samantyyppiset osakkeet takaisin lainanantajalle. Lainanottajan sitoumus vastaavanlaisten arvopaperien siirrosta turvataan vakuudella (joka siirretään yleensä omistusoikeuden siirtona markkinoiden vakiosopimusten mukaisesti). Kyseessä on kehittynyt kaupankäyntistrategia, johon

sisältyy monia erityisriskejä. Osakelainaukseen liittyy mm. luottoriski.

ETF-rahastot (Exchange Traded Funds)

ETF-rahastot ovat säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena olevia rahastoja, eli ETF-rahastoja voidaan ostaa osakkeiden tapaan kansainvälisistä pörseistä. ETF-rahastojen säännöissä määritellään rahaston sijoituspolitiikka. ETF-rahastot voivat poiketa toisistaan merkittävästi sijoituspolitiikan ja riskien osalta.

ETF-sijoittamiseen liittyvät riskit ovat pääsääntöisesti samat kuin muussa kansainvälisessä rahastosijoittamisessa. ETF-rahastot ovat kuitenkin rakenteiltaan erilaisia ja vaihtelevat liikkeeseenlaskijakohtaisesti. ETF:ä on kahdenlaisia kohde-etuudesta riippuen. Fyysisten kohde-etuuksien ETF:t ovat matalampi riskisiä kuin synteettiset ETF:t, joiden riskit ovat korkeammat. ETF-rahastoihin liittyy mm. markkina-, luotto-, valuutta- ja vastapuoliriski sekä mahdollinen asiakasvarojen säilytykseen liittyvä riski.

Pääoma voi laskea tai sen voi teoriassa menettää kokonaan, jos ETF:n kohde-etuutena olevan instrumentin hinta laskee. Sijoitusstrategiasta riippuen hinnanmuutos voi tietyillä ETF:illä olla suurempi kuin kohde-etuuden hinnanmuutos.

Liikkeeseenlaskija pyrkii hallitsemaan tuotteisiin liittyvää vastapuoliriskiä erilaisilla vakuusvaateilla. ETF-rahasto voi omistaa rahaston indeksissä olevat arvopaperit tai rahasto on voinut asettaa vakuuden. ETF-rahastojen sopimusrakenteen vuoksi niihin voi liittyä liikkeeseenlaskijaan liittyvä luottoriski. Valuuttakurssiriski tulee huomioida kohde-etuuden valuutan sekä noteerausvaluutan suhteen. Ns. short ETF:t ovat rakenteita, joiden kurssikehitys seuraa päivätasolla käänteisesti kohdemarkkinaa tai -etuutta. Mahdollisessa osakelainauksessa on rajattu vastapuoliriski. Synteettisessä rakenteessa on vastapuoliriski siltä osin, kun swap-sopimus on ns. "in-the-money". Lisätietoja riskeistä löytyy jokaisen liikkeeseenlaskijan markkinointiesitteistä. On mahdollista, että ETF:illä ei ole sijoitusaikana jatkuvaa päivittäistä markkinaa, jolloin sijoittaja ei pysty myymään ETF:ää jälkimarkkinoilla (likviditeettiriski).

Sisältöriski tarkoittaa, että ETF:n sijoituskohteet eivät välttämättä vastaa tarkasti esimerkiksi rahaston nimeä tai kohdemarkkinan koostumusta. Sisältöriski saattaa esiintyä korostetusti kansainvälisessä ETF-sijoittamisessa, jossa rahastoja koskevaa tietoa ei välttämättä ole helposti saatavilla.

Aktiivisen poikkeaman riski tarkoittaa että rahaston tuotto voi poiketa vertailuindeksistä. ETF:in aktiivinen poikkeama on yleensä pieni, mutta riski on sijoittajan kannalta sitäkin oleellisempi, kun tavoitteena on nimenomaan indeksin tuoton saavuttaminen. Negatiivista poikkeamaa aiheutuu muun muassa hallinnointipalkkioista ja salkun muokkaamiseen liittyvistä kaupankäyntikuluista.

Osassa ETF-tuotteista on vipuvaikutuksen vuoksi moninkertaiset tuotto- ja tappiomahdollisuudet verrattuna suoraan sijoituksen kohde-etuuteen. Kaupankäynti ETF-tuotteilla edellyttää, että

sijoittaja seuraa avoimen position markkina-arvon kehitystä ja on valmis tarvittaessa sulkemaan position myös tappiolla.

Hyödykkeet, ETC:t (Exchange Traded Commodities)

ETC:t ovat säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena olevia raaka-aineita. ETC:n kurssikehitys seuraa esim. kohde-etuutena olevan raaka-aineen tai raaka-ainekorin hintaa. ETC voidaan toteuttaa esim. raaka-ainejohdannaisilla ja tällöin asiakkaan saama kokonaistuotto riippuu ns. rullausvoitoista tai tappioista. Rullaus on toimenpide, jolloin ETC myy erääntyvää raaka-aine futuuria ja ostaa tilalle myöhemmin erääntyvää futuuria.

ETC-rahastoihin liittyy mm. markkina-, luotto-, valuutta- ja vastapuoliriski. Markkinariskillä tarkoitetaan kohde-etuuden hintakehitykseen liittyvää riskiä, eli pääoma voi laskea tai sen voi jopa menettää kokonaan, mikäli kohde-etuutena olevan raaka-aineen tai raaka-ainekorin hinta laskee. Luottoriskillä tarkoitetaan liikkeeseenlaskijan takaisinmaksukykyyn liittyvää riskiä. Liikkeeseenlaskija pyrkii hallitsemaan tuotteisiin liittyvää vastapuoliriskiä erilaisilla vakuusvaateilla. Valuutariski on huomioitava kohde-etuuden valuutan ja noteerausvaluutan suhteen.

16.2 Riskityypit

Alla esimerkkejä eri riskeistä, joita sijoittaja voi kohdata. Lista ei ole poissulkeva, ainoastaan viitteellinen.

Markkinariski

Rahoitusvälineiden markkinariski aiheutuu markkinahintojen vaihtelusta. Markkinariskejä ovat korko, osake-, valuutta- tai muu hintariski. Rahoitusvälineiden arvo voi nousta tai laskea tarjonnan ja kysynnän, sijoittajien kiinnostuksen ja kohde-etuutena olevien tai siihen liittyvien sijoitusten hintojen mukaan. Myös esimerkiksi yhtiökohtaisiin, toimialoihin, poliittiseen ja taloudelliseen tilanteeseen liittyvillä tekijöillä voi olla vaikutusta. Markkinariski voi vaikuttaa rahoitusvälineen arvoon, olipa kyse koko markkinoiden muutoksesta tai vain sijoituskohtaisesta muutoksesta.

Luottoriski

Luottoriski tarkoittaa riskiä siitä, että rahoitusvälineen liikkeeseenlaskija tai takaaja ei kykene maksamaan rahoitusvälineen pääomaa tai tuottoa liikkeeseenlaskuehtojen mukaisesti sijoittajalle takaisin. Luottoriski liittyy myös vastapuolen luottokelpoisuuden heikkenemiseen, joka voi laskea luotonottajan liikkeeseen laskeman arvopaperin kurssia markkinoilla.

Selvitysrisi

Selvitysrisi on riski, joka syntyy, kun vastapuoli ei toimita rahoitusvälineitä tai maksua sovittujen ehtojen mukaisesti toisen vastapuolen jo täytettyä omat sopimusvelvoitteensa. Selvitysrisiä voi sisältyä erityisesti rahoitusvälineiden kaupankäyntiin silloin kuin maksu ja rahoitusvälineen luovutus hoidetaan eri aikaan.

Volatiliteettiriski

Volatiliteetti tarkoittaa arvon heilahtelua ylös tai alas. Rahoitusvälineen volatiliteetin kasvaessa myös tappion tai voiton

mahdollisuus kasvaa, koska osto- ja myyntihinnan välillä voi olla isokin ero.

Maksukyvyttömyys

Kaupankäynnin vastapuolena toimivan yrityksen tai transaktioon osallistuvien välittäjien maksukyvyttömyys tai laiminlyönti voi johtaa positioiden likvidointiin tai sulkemiseen ilman asiakkaan suostumusta tai siihen, ettei sijoitusten arvoa palauteta asiakkaalle. Tällainen riski voi toteutua esimerkiksi silloin, jos pääomaturvaamattoman strukturoidun tuotteen liikkeeseenlaskija joutuu maksukyvyttömäksi taikka jos pääomaturvatun strukturoidun tuotteen liikkeeseenlaskija sekä liikkeeseenlaskun takaaja joutuvat maksukyvyttömäksi (nk. ”liikkeeseenlaskijariski”)

Valuuttariski

Valuuttariski tarkoittaa riskiä valuuttakurssien vaihtelusta, joka voi joko kasvattaa tai pienentää valuuttamääräisiin rahoitusvälineisiin liittyviä voittoja ja tappiota. Valuuttakurssimuutoksen varalta tehtävä suojaus voi vähentää valuuttariskiä, mutta se ei välttämättä poista valuuttakurssien muutoksesta aiheutuvaa riskiä kokonaan.

Korkoriski

Korkoriski tarkoittaa riskiä korkotason heilahtelusta. Korkoriski vaikuttaa joukkovelkakirjalainojen tai muun korkosijoituksen arvoon. Joukkovelkakirjalainan arvon muutos korkotason muutoksen seurauksena johtuu sijoittajien mahdollisuudesta saada korkotuottoa muuttuneessa korkotasossa. Korkotason nousu laskee joukkovelkakirjalainan tai muun korkosijoituksen jälkimarkkinahintaa ja korkotason lasku puolestaan nostaa sitä.

Hyödykeriski

Hyödykeriski tarkoittaa hyödykesijoitusten tai muiden hyödykekurssiin sidottujen rahoitusvälineiden arvoon vaikuttavia epävarmuustekijöitä. Hyödykkeiden arvo määräytyy markkinoilla kysynnän ja tarjonnan sekä näissä odotettujen muutosten perusteella. Hyödykkeiden arvo voi muuttua merkittävästi esimerkiksi luonnonilmiön tai muun ennalta arvaamattoman hyödykkeen tuotantoon vaikuttavan tapahtuman johdosta. Hyödykeriskin realisoituminen voi vaikuttaa myös muiden omaisuusluokkien sijoitusten arvoon.

Oikeudellinen riski

Oikeudellinen riski voi tarkoittaa lainsäädännöllisiä tai rakenteellisia riskejä. Tällainen riski voi aiheutua poliittisista, taloudellisista tai muista tekijöistä, eikä sitä voi ennakoita. Oikeudellinen riski on suurempi kehittyvillä markkinoilla, mutta se on olemassa aina markkinoista riippumatta. Kehittyvillä markkinoilla viranomaisvalvonta on yleensä vähäisempää, samoin liiketoiminnan ja toimialojen käytäntöjä ja markkinapaikkoja koskeva lainsäädäntö.

Verotusriski

Verosäädökset muuttuvat aika ajoin. Sijoituksiin voi liittyä monimutkaisia sijoittajakohtaisia koti- tai ulkomaiseen verolainsäädäntöön perustuvia veroseuraamuksia.

Toimialakohtainen riski

Toimialakohtainen riski tarkoittaa sitä, että esimerkiksi koko toimialaa koskeva odottamaton tapahtuma tai muutos vaikuttaa toimialaan liittyviin rahoitusvälineisiin.

Likviditeettiriski

Rahoitusvälineen likviditeettiin vaikuttavat suoraan kyseisen rahoitusvälineen kysyntä ja tarjonta. Vaikutusta on myös muilla tekijöillä, kuten markkinahäiriöillä tai mahdollisilla infrastruktuuriongelmilla. Likviditeettiriski tarkoittaa sitä, että rahoitusvälineen ostaminen tai myyminen voi olla hankalaa tai jopa mahdotonta määrättyä ajankohtana.

Vipuvaikutusriski

Vipuvaikutusriski tarkoittaa johdannaissopimukseen liittyvää rakennetta, joka aiheuttaa riskin siitä, että jo pienellä kohde-etuuden muutoksella voi olla suuri vaikutus johdannaissopimuksen tuottoon ja arvoon (positiivinen tai negatiivinen).

Yritysriski

Yritysriski tarkoittaa rahoitusvälineen liikkeeseen laskeneen yhtiön menestykseen liittyvää riskiä.

Markkinoiden kehittyneisyyteen liittyvä riski

Kehittyville markkinoille tehtäviin sijoituksiin voi kohdistua kyseisten maiden markkinoille ominaisia riskejä. Erityisesti kehittyvillä markkinoilla läpinäkyvyys, tehokkuus, likviditeetti, markkinainfrastruktuuri, oikeusjärjestelmän luotettavuus ja lainsäädäntö ovat usein puutteellisia kehittyneisiin markkinoihin verrattuna, ja näiden syiden vuoksi voimakkaat markkinaliikkeet ovat mahdollisia.

Sisältöriski

Sisältöriskillä tarkoitetaan sitä, että rahaston sijoituskohteet eivät välttämättä vastaa tarkasti esimerkiksi rahaston nimeä tai kohdemarkkinan koostumusta. Sisältöriski saattaa esiintyä korostetusti kansainvälisessä ETF-sijoittamisessa, jossa rahastoja koskevaa tietoa ei välttämättä ole helposti saatavilla.

Aktiivisen poikkeaman riski

Aktiivisen poikkeaman riskillä tarkoitetaan sitä, että rahaston tuotto voi poiketa vertailuindeksistä.

Vastapuoliriski

Vastapuoliriskillä tarkoitetaan pörssin ulkopuoliseen kaupankäyntiin liittyvä riski kaupan toteuttajan kyvystä suoriutua velvoitteistaan. Erityisesti vastapuoliriski koskee johdannaissopimuksia ja UCITS III -direktiivin mahdollistamia eurooppalaisia swap-ETF:iä, joiden salkku on rakennettu kokonaan indeksijohdannaisilla. Direktiivin mukaisten ETF:ien vastapuoliriskejä on kuitenkin rajoitettu vakuuksien avulla.

Osakeriski

Osakeriski tarkoittaa riskiä osakkeen hinnan vaihtelusta. Osakkeiden hintavaihteluun vaikuttaa sekä markkinoiden kehitys sekä tiedot yhtiön menestykseen vaikuttavista tiedoista.

LIITE – ASIAKKAIDEN LUOKITTELUKRITEERIT

A. EI-AMMATTIMAINEN ASIAKAS

Ei-ammattimaisia asiakkaita ovat:

- a. muu kuin ammattimainen asiakas,
- b. ammattimainen asiakas, joka pyytää kohtelua ei-ammattimaisena asiakkaana,
- c. hyväksyttävä vastapuoli, joka pyytää kohtelua ei-ammattimaisena asiakkaana.

B. AMMATTIMAINEN ASIAKAS

1) Rahoitusmarkkinoilla toimiluvan nojalla toimintaa harjoittavaa tai säänneltyä yhteisöä ja siihen rinnastettavaa ulkomaista viranomaisvalvonnassa olevaa:

- a) sijoituspalveluyritystä;
- b) luottolaitostoinnasta annetussa laissa tarkoitettua luottolaitosta;
- c) sijoitusrahastolaissa tarkoitettua rahastoyhtiötä ja säilytisyhteisöä sekä vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa tarkoitettua vaihtoehtorahastojen hoitajaa, säilytisyhteisöä ja erityistä säilytisyhteisöä;
- d) kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettua pörssiä;
- e) arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoinnasta annetussa laissa tarkoitettua arvopaperikeskusta, ulkomaista arvopaperikeskusta sekä keskusvastapuolta;
- f) vakuutusyhtiölaissa tarkoitettua vakuutusyhtiötä;
- g) työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa tarkoitettua työeläkevakuutusyhtiötä, eläkesäätiölaissa tarkoitettua eläkesäätiötä ja vakuutuskassalaissa tarkoitettua eläkekassaa;
- h) EU:n vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 4 alakohdassa tarkoitettuja paikallisia yrityksiä;
- i) hyödykkeitä ja hyödykejohtannaisia omaan lukuunsa ostavaa ja myyvä yrittäjä;
- j) muuta kuin a–i alakohdassa tarkoitettua yhteisöjohtajaa;

2) suuryritystä, joka täyttää viimeksi päättyneeltä täydeltä tilikaudelta laaditun tilinpäätöksen mukaan vähintään kaksi seuraavista vaatimuksista:

- a) taseen loppusumma on vähintään 20 000 000 euroa;
- b) liikevaihto on vähintään 40 000 000 euroa;
- c) omat varat ovat vähintään 2 000 000 euroa;

3) Suomen valtiota, Valtiokonttoria, Ahvenanmaan maakuntaa, ulkomaista valtiota ja osavaltiota sekä valtionvelkaa hoitavaa ulkomaista toimielintä;

4) Euroopan keskuspankkia, Suomen Pankkia ja siihen rinnastettavaa ulkomaista keskuspankkia sekä Kansainvälistä valuuttarahastoa, Maailmanpankkia, Euroopan investointipankkia ja niihin rinnastettavaa muuta kansainvälistä yhteisöä tai organisaatiota;

5) yhteisöjohtajaa, jonka pääasiallisena toimialana on rahoitusvälineisiin sijoittaminen;

6) muuta asiakasta, jota sijoituspalveluyritys 2 momentin perusteella kohtelee ammattimaisena asiakkaana.

Yhtiö voi kohdella muuta kuin edellä 1–5 kohdassa tarkoitettua asiakasta tämän omasta pyynnöstä ammattimaisena asiakkaana, jos se arvioi, että asiakkaalla on valmiudet tehdä itsenäisiä sijoituspäätöksiä ja ymmärtää niihin liittyvät riskit ja jos asiakas lisäksi täyttää vähintään kaksi seuraavista vaatimuksista:

- 1) asiakas on toteuttanut huomattavan suuria liiketoimia kyseisillä markkinoilla keskimäärin kymmenen kertaa neljännesvuodessa neljän viimeksi kuluneen vuosineljänneksen aikana;
- 2) asiakkaan sijoitusvarallisuuden arvo on yli 500 000 euroa;
- 3) asiakas työskentelee tai on työskennellyt rahoitusala ammattimaisesti vähintään vuoden tehtävässä, joka edellyttää tietämystä suunnitelluista liiketoimista ja palveluista.

C. HYVÄKSYTTÄVÄ VASTAPUOLI

1) edellä B)-osion 1, 3 ja 4 kohdassa tarkoitettu asiakas;

2) edellä B)-osion 2 kohdassa tarkoitettu yritys, joka on antanut suostumuksensa siihen, että sitä kohdellaan hyväksyttävänä vastapuolena.